

THUIS in ERMELO

Verkiezingsprogramma 2022 – 2026

ChristenUnie
ERMELO

Op de voorpagina (van links naar rechts):

Jos van der Deure, Iwan van den Broek, Liesbeth Urbach-Bakker,
Ronald van Veen, Jet Weigand-Timmer, Dick Tillema

Voorwoord

Beste inwoner van Ermelo,

In het jaar dat de gemeente Ermelo 50 jaar bestaat, zijn er ook gemeenteraadsverkiezingen. U mag als inwoner uw stem uitbrengen en daarmee Ermelo richting geven voor de toekomst. Onze gemeente staat bekend als gastvrij, groen en als een zorgdorp. Daarom hebben we dit nieuw programma '**Thuis in Ermelo**' genoemd. We willen graag een gemeente blijven waar iedereen zich thuis voelt. In dit programma beschrijven we de punten die wij belangrijk vinden voor de komende jaren. We hopen dat u onze ambitie hierin terugleest.

De punten uit dit programma zijn niet allemaal nieuw. Het herkenbare ChristenUnie geluid komt tot uiting omdat we werken aan een sterke en rechtvaardige samenleving waarin er voor iedereen plek is. Ook zijn veel van onze standpunten in de afgelopen jaren niet veranderd. Wel hebben we beschreven hoe we omgaan met actuele ontwikkelingen, zoals rond de thema's klimaat, wonen en zorg.

We laten ons in ons werk leiden door ons geloof in God en we willen als Christenen vrede, liefde en hoop uitstralen voor onze gemeenschap. We hopen dat u door het lezen van ons programma een beeld krijgt van onze plannen voor de gemeente Ermelo. Het is onze wens en ons gebed dat we veel van deze punten mogen verwezenlijken in Ermelo.

"Stel, voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven." - Romeinen 12:18

Sieds Elze Sennema

Voorzitter ChristenUnie Ermelo

Inhoud

Voorwoord.....	3
Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid	7
1.1 Vertrouwen.....	8
1.2 De gemeente, dat zijn we samen	9
1.3 Duurzaam, ook in financieel opzicht.	20
Hoofdstuk 2 Veiligheid.....	22
2.1 Een veilige samenleving	22
2.2 Drugs en drank.....	26
2.3 Prostitutie.....	27
2.4 Radicalisering	28
2.5 Ondernijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld ...	29
2.6 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld	30
Hoofdstuk 3 Energie, klimaat en milieu.....	31
3.1 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte	31
3.2 Klimaatadaptatie en natuurbeleid	38
Hoofdstuk 4 Zorg	41
4.1 Volksgezondheid	41
4.2 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties	42
4.3 Mantelzorgers	45
4.4 Vrijwilligers.....	46
4.5 Iedereen telt mee en doet mee.....	46
4.6 Langer zelfstandig.....	48
4.7 Ouderen	49

4.8 Verslaving.....	50
4.9 Opvangvoorzieningen	51
4.10 Zorg voor vluchtelingen	51
Hoofdstuk 5 Gezin, jeugd en onderwijs.....	54
5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren	54
5.2 Onderwijs	58
Hoofdstuk 6 Economie.....	63
6.1 Duurzame werkgelegenheid.....	63
6.2 Werken en rusten	67
6.3 Recreatie en toerisme.....	68
6.4 Bloeiend Ermelo.....	69
6.5 Waardering van voedsel	70
6.6 Gezonde agrarische sector.....	70
Hoofdstuk 7 Meedoen op de arbeidsmarkt.....	72
7.1 Aan het werk	73
7.2 Armoede en preventie	77
Hoofdstuk 8 Wonen en ruimte	81
8.1 Wonen	81
8.2 Ruimte	89
Hoofdstuk 9 Mobiliteit.....	95
9.1 Voetgangers	95
9.2 Fietsers	96
9.3 Openbaar vervoer	100
9.4 Parkeren.....	101
9.5 Verkeersveiligheid	102
9.6 Automobilititeit	103

9.7 Vliegveld Lelystad	103
Hoofdstuk 10 Kunst, cultuur en sport	104
10.1 Kunst en cultuur	104
10.2 Sport	108

Hoofdstuk 1 **Betrouwbare overheid**

Waar staat de ChristenUnie voor?

Onze gemeente Ermelo vormt pas een echte samenleving als mensen elkaar zien en helpen, verbinding zoeken en over verschillen praten. Dat is het principe waarop onze democratische rechtstaat is gebouwd. We kunnen alleen vredig samenleven als we – ondanks alle verschillen – onze basiswaarden op handen én in onze harten dragen. Bij de ChristenUnie is de samenleving belangrijk. Een samenleving die het werk is van inwoners en maatschappelijke verbanden samen.

De gemeente heeft vooral als taak de lokale samenleving te versterken en staat daarom naast burgers om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. De menselijk maat past bij de ChristenUnie en past bij Ermelo. In het leven van alledag, in ons werk, in ons gezin en in de zorg van de gemeente voor de inwoners.

Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, gezondheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid van de maatschappelijke verbanden in Ermelo niet over. Maar zij beschermt wel hun ruimte om hun verantwoordelijkheid te kunnen nemen en ondersteunt hen daarbij.

1.1 Vertrouwen

We zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

We zetten in ons werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Dat is de afgelopen jaren wel gebleken. Het innemen van standpunten in de raad wordt allereerst bepaald door de uitgangspunten van de partij, die o.a. zijn vastgelegd in ons verkiezingsprogramma. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekendstaan in Ermelo. Vrede en recht vinden we niet alleen in woorden maar ook in onze houding en in ons handelen. We willen ons daarin laten leiden door wat God van mensen vraagt: Niet anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God. (Micha 6:8). We hanteren in Ermelo het motto **'Vertrouwen, Samen, Duurzaam'** en dat bepaalt onze standpunten binnen de gemeente Ermelo.

We willen bijdragen aan het bouwen aan vertrouwen. Dat doen we door ons in te zetten voor het volgende:

- + Open, herkenbaar en betrokken aanwezig zijn in Ermelo.
- + Inzetten op goede relaties met inwoners; die moeten echt beter.
- + Eerlijk zijn en geen beloftes doen die niet zijn na te komen.
- + Ervoor zorgen dat politieke beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming in de openbaarheid plaatsvinden. Geen achterkamertjespolitiek, maar transparantie.
- + Als raad het college positief kritisch volgen; niet alles klakkeloos aannemen maar op belangrijke punten toetsen. Andersom ook op het eigen functioneren reflecteren.

- ⊕ Streven naar een coalitieakkoord met duidelijke afspraken, maar met ook voldoende ruimte voor alle partijen (zowel coalitie als oppositie) om invloed op het beleid uit te oefenen.
- ⊕ De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit geven.
- ⊕ Raad en college beleggen elke twee jaar een bijeenkomst over integriteit.
- ⊕ De burgemeester is hoeder van de integriteit en daarmee ook vertrouwenspersoon voor raad en college. De burgemeester zorgt ervoor dat er altijd een man en een vrouw vertrouwenspersoon zijn.
- ⊕ De gemeente stelt een gemeentelijke ombudsman of -vrouw aan.

1.2 De gemeente, dat zijn we samen

Wij willen dat inwoners in Ermelo zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken. Samen zoeken hoe we de kracht van de samenleving kunnen aanspreken om te werken aan gerechtigheid.

De gemeente moet open staan voor initiatieven van inwoners, instellingen, verenigingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, deelneemt, drempels verlaagt en ondersteunt. Wij stimuleren dat inwoners zichzelf organiseren in bijv. coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie en/of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom, om een college en raad die durven los te laten.

Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over het samenspel en de ruimte die er is om als inwoners mee te beslissen (participatie). Dat steekt nauw. Aan de ene kant niet pas het gesprek aangaan als keuzes al gemaakt zijn maar ook geen ongecontroleerde inwonerparticipatie. Dat vraagt om duidelijke financiële en technische kaders.

Daarom willen wij ons inzetten voor de volgende punten:

- + In Ermelo gaan we actief werk maken van 'right to challenge' (uitdaagrecht). Het recht om als bewoners de gemeente uit te dagen en aan te geven dat je, bijvoorbeeld als wijk of als dorp een voorziening zelf in stand wilt en kunt houden.
- + We willen dat burgerparticipatie een vanzelfsprekende en grote plaats inneemt bij de (invoering van de) Omgevingswet. En dat er goede afspraken over deze participatie worden gemaakt.
- + We willen wijken en buurtschappen een eigen verantwoordelijkheid geven, ondersteund met budgetten. De kracht van de buurt is daarbij uitgangspunt. Voorwaarde is dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging in de wijk moet worden aangetoond. We vinden dat wijken en buurten vrijheid moeten hebben om kleine projecten zelf uit te voeren.
- + Inloopuren bij Burgermeester en Wethouders blijven belangrijk en het leefbaarheidsteam is ervoor om de netwerkgemeente Ermelo mede vorm te geven.
- + Indieners van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd. De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem via loket of mailadres. Meer vertrouwen, minder regels.
- + De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie met inwoners eenvoudig Nederlands (maximaal taalniveau B1), zoals wij ook in dit programma proberen te doen.

We vinden het belangrijk dat er nieuwe vormen van vertegenwoordiging worden uitgeprobeerd. Bijvoorbeeld inwonerpeilingen en experimenten. Bij tegengestelde belangen zal de gemeenteraad de knopen moeten doorhakken omdat de raad wel eindverantwoordelijk blijft.

Raadgevende referenda zijn geen oplossing bij moeilijke politieke vraagstukken. De uitslag van zo'n referendum is niet bindend en dat levert verwarring en ontevredenheid op.

Tegelijk zijn wij wel voor een bindend, correctief referendum waarvoor genoeg stemmen worden opgehaald, zodat kiezers in een *uiterst* geval aan de noodrem kunnen trekken over voorstellen die door de raad zijn aangenomen. Maar vooral geldt voor ons: raadsleden zijn gekozen om zorgvuldig alle belangen af te wegen en weloverwogen besluiten te nemen. Laat hen het werk doen waarvoor ze in de raad zitten.

Betrekken van jongeren

Democratie is geen statisch begrip, maar een werkwoord. Daarom willen wij ons inzetten om inwoners en dus ook de jongeren in Ermelo te betrekken bij de lokale democratie. Wij vinden dat nodig omdat door samen te praten over de uitdagingen in onze gemeente, we met elkaar tot gedragen oplossingen kunnen komen.

Daarom hebben we de volgende voorstellen:

- ⊕ Wij zetten ons in om de inspraak van jongeren te verbeteren. De beslissingen die wij nu nemen, gaan over hun toekomst. Daarvoor is regelmatig overleg met de Jongerenraad nodig. Plannen van de gemeente moeten ook getoetst worden op de gevolgen voor jongeren (generatiecheck).
- ⊕ De burgemeester van onze gemeente zal de 18-jarigen bij verkiezingen via een brief persoonlijk uitnodigen om voor de eerste keer hun stem uit te brengen.

- ⊕ Jongeren in Ermelo worden specifiek bij de 4-5 mei festiviteiten betrokken en ervoor uitgenodigd.
- ⊕ Ermelo stimuleert actief dat alle leerlingen uit de groepen 6-8 van de basisscholen uit de gemeente zicht krijgen op wat de gemeenteraad doet, bijvoorbeeld door het organiseren van gastlessen over/vanuit de gemeentepolitiek. Ermelo heeft een kinderburgemeester.

Lokale Media

Onafhankelijke lokale en regionale media zijn belangrijk voor de lokale nieuwsvoorziening en de lokale democratie. Ze informeren inwoners, houden bestuurders scherp en kaarten maatschappelijke kwesties aan.

We zetten ons in voor de volgende punten:

- ⊕ We formuleren lokaal mediabeleid in overleg met de mediamakers. We willen onafhankelijke berichtgeving stimuleren. Hierbij willen we ook aandacht vragen voor de veiligheid van journalisten.
- ⊕ We willen onderzoek naar de haalbaarheid van een lokaal mediafonds. Het is belangrijk om gericht kwetsbare onderdelen van de nieuwsvoorziening te kunnen ondersteunen. Daarbij kan gedacht worden aan onderzoeksjournalistiek of journalistiek in wijken of bij doelgroepen. Hierbij willen we de provincie ook betrekken vanuit hun rol als hoeders voor de kwaliteit van het lokale openbaar bestuur.

Discriminatie en racisme

Ook de lokale overheid heeft de roeping om recht te doen. Elke inwoner van Ermelo heeft recht op een rechtvaardige behandeling, onafhankelijk van geslacht, geaardheid, afkomst, handicap of andere status. Discriminatie en racisme doen afbreuk aan die gelijkwaardigheid en vrijheid. Het bestrijden ervan kan niet door de politiek of de gemeente alleen. De hele samenleving speelt een rol.

Dit willen wij:

- ⊕ Van etnisch profileren mag in Ermelo geen sprake zijn. Wij zullen betrokkenen aanspreken elke keer dat we zoiets constateren of gemeld krijgen.
- ⊕ Met de signalen over ongelijke behandeling, discriminatie, racisme wordt ook structureel wat gedaan. Wij willen dat de gemeente structureel aandacht besteedt aan racisme en discriminatie door als lokale overheid met de samenleving in gesprek te gaan. En ook door er over te schrijven in de lokale pers. Als dergelijke signalen binnen de ambtelijke organisatie, raad en/of college spelen dan wordt daar over gesproken en worden waar nodig/mogelijk maatregelen genomen.
- ⊕ Wij vinden dat medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie over voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van onbewuste vooroordelen, discriminatie, antisemitisme en racisme moeten beschikken. Wij willen dat medewerkers hiervoor training ontvangen.

Technische vernieuwingen invoeren

Ontmoeting tussen inwoners en overheid vindt op veel verschillende manieren plaats. Dat kan fysiek, maar Nederland digitaliseert snel. Door de coronacrisis is dit proces zeker met vijf jaar versneld. In het dorp zien we steeds meer digitale middelen zoals camera's, digitale platforms, zelfhulp op afstand en data-analyse.

In onze gemeente telt ieder mee, en daarom willen we dat onze dienstverlening en gemeentelijke projecten aansluiten bij iedere inwoner. Toch dreigen er mensen digitaal de aansluiting te missen en wordt kans-ongelijkheid vergroot. Inwoners moeten daarom geholpen worden om digitaal vaardig te zijn. In deze digitale ontwikkeling moet onze gemeente het risico van verkeerd gebruik zo klein mogelijk maken. Dit vraagt om een sterke aanpak die zorgt voor de beveiliging van onze gegevens. En ook voor de aanpak van digitale criminaliteit en

de borging van onze privacy. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we erop kunnen vertrouwen dat onze gegevens in goede handen zijn.

Bij ontwikkelingen van deze technologieën staat niet alleen het welzijn van de individuele burger maar ook de bloei van de samenleving als geheel centraal.

Daarom pleiten wij voor het volgende:

- + Wij willen in Ermelo een digitale aanpak, aansluitend bij de landelijke Smart City aanpak. Daarin maken inwoners, bedrijven, scholen, maatschappelijke instellingen en de gemeente samen de regionale samenleving sterker.
- + Wij willen dat technologische innovaties toegepast worden en toegankelijk gemaakt worden voor elke inwoner.
- + Wij willen dat de bibliotheek hier een rol in speelt om digitale vaardigheden van burgers te vergroten en de toegankelijkheid van technologische innovaties te vergroten (zie ook hoofdstuk 10)

Privacy

Voor een goede vervulling van de wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan. Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Inwoners hebben daar recht op, ze moeten daarom goed geïnformeerd worden over wat er met hun persoonsgegevens gebeurt zodra de gemeente deze gegevens opvraagt. Alle medewerkers van onze gemeente weten hoe ze met persoonsgegevens om moeten gaan volgens de AVG-wetgeving. Niet de angst voor boetes, maar een motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens moet de basis vormen voor het voldoen aan privacywetgeving.

Communicatie

De afgelopen jaren hebben we heel vaak gehamerd op het verbeteren van de communicatie tussen gemeente en inwoners. Omdat steeds weer blijkt dat er niet goed met de inwoners gecommuniceerd wordt. Ook de komende jaren willen we daar steeds weer op blijven letten, of het nou om windparken, grote woningbouwprojecten of de één op één communicatie met inwoners gaat.

Samen in gesprek

- *Bij nieuwe plannen eerst met onze inwoners in gesprek*
- *Meer ruimte voor burgerinitiatieven*
- *In elk plan een communicatieparagraaf: met wie is er gecommuniceerd en waarover?*

Voor veel mensen wordt de samenleving complex. Veel ouderen, allochtonen en laaggeletterden vinden het vaak ingewikkeld om op tijd de juiste informatie te vinden of om bij de overheid aan te kloppen voor hulp. Wij willen dat de gemeente Ermelo haar regels zo simpel mogelijk houdt.

De ambtelijke organisatie wordt meer (in)gericht op de vraag 'wat heeft de inwoner nodig?'.

Daarom zetten wij ons in de komende periode in voor de volgende punten:

- ⊕ De gemeente communiceert zo duidelijk en eenvoudig mogelijk met inwoners (maximaal taalniveau B1).
- ⊕ In alle plannen die de gemeente maakt waarin de communicatie met inwoners belangrijk is, wordt een communicatieparagraaf aan het plan toegevoegd waarin duidelijk staat op welke manier en met wie is gecommuniceerd. Dus niet alleen of er communicatie is geweest, maar ook wat de inhoud van die communicatie is geweest.
- ⊕ Wij willen dat berichten over aanvragen en besluiten, zoals vergunningen, (bestemmings)plannen en lokale regelgeving niet alleen digitaal zijn in te zien maar ook in de lokale papieren media blijven verschijnen.
- ⊕ We zijn en blijven een zorgdorp, een titel die we met trots voeren. We zien om naar elkaar. Geen enkele inwoner mag het gevoel hebben niet mee te tellen als het digitaal allemaal niet lukt. Voor die inwoners moet er naast de digitale weg altijd bij een loket zijn zodat ook zij met hun vragen bij de gemeente terecht kunnen.

Wijken en buurtschappen waarderen

Wij waarderen wijken en buurtschappen als lokale gemeenschap. Ze zorgen voor levendigheid en hebben allemaal iets unieks. De gemeente moet alle mogelijkheden benutten om bewoners van wijken en buurtschappen te betrekken bij zaken die hen in hun directe omgeving raken.

Dat vraagt om specifiek beleid voor elke wijk en elk buurtschap. Er zijn mooie voorbeelden, zoals buurtplan Horst/Telgt en projecten in wijk West. Maar de andere wijken en buurtschappen mogen niet achterblijven.

Wijken en buurtschappen moeten makkelijke toegang hebben tot ambtenaren, raadsleden en wethouders. Dat kan alleen als er korte lijntjes zijn. Samen met de vertegenwoordigers van wijken en buurtschappen moet daarom gekeken worden naar de beste manier om dit vorm te geven. De kracht van de wijk en buurt is daarbij uitgangspunt. Vormgeven kan door regelmatig overleg met vertegenwoordigers vanuit wijken en buurten. Dat kan door proactieve vaste contactpersonen, aanspreekpunten of regisseurs vanuit de gemeente. Een proactief leefbaarheidsteam. Maar het moet wel werken en dus moeten de wijken en buurtschappen hier een belangrijke stem in hebben. Te vaak blijkt namelijk dat de bedoelingen vanuit de gemeente goed zijn, maar dat de wijk of buurt zich niet gekend voelt.

Onze uitgangspunten voor de komende periode zijn als volgt:

- Wij willen de eigen verantwoordelijkheid van wijken en buurtschappen onderstrepen door hen een eigen budget toe te kennen. Voorwaarde is wel, dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging in de kern moet worden aangetoond.
- Wij willen minder belemmeringen voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijv. in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.

- ⊕ Indieners van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd, maar krijgen één contactpersoon vanuit de gemeente toegewezen.
- ⊕ Meer vertrouwen, minder regels: Elk jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden.
- ⊕ Het belang van buurtjes binnen de wijken wordt onderkend en gestimuleerd door de gemeente. Er komt een bescheiden budget per buurt voor leuke samenbindende activiteiten; ook mini-wijkjes en mini-buurtschappen met veel onderlinge contacten worden (h)erkent.
- ⊕ Wij willen vroegtijdig open en eerlijk inwoners betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.
- ⊕ Wij stimuleren positieve gezondheid in wijken en buurten door een gezamenlijke en geïntegreerde aanpak (zie oa de Handleiding van het Louis Bolk Instituut).

Gemeentelijke herindeling en samenwerking

Uitgangspunt voor ons is dat de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie (ook wel bestuurskracht genoemd) voldoende moet zijn en blijven. Als deze bestuurskracht tekortschiet, is de gemeenteraad de eerstverantwoordelijke om te gaan zoeken naar versterking van deze bestuurskracht. Wij vinden dat Ermelo politiek een zelfstandige gemeente moet blijven en ambtelijk alleen moet fuseren met omliggende gemeenten als de bestuurskracht duidelijk tekortschiet.

Wij willen minder bestuurlijke drukte. Er wordt wel heel veel vergaderd. Ook bestuurlijke samenwerkingsverbanden vragen een kritische houding. Belangrijk is dat de raad zicht en controle houdt op besluiten die onze samenwerkingsverbanden (zoals MeerInzicht, Omgevingsdienst Noord-Veluwe en nog een aantal) nemen.

1.3 Duurzaam, ook in financieel opzicht.

Duurzaamheid is voor ons een belangrijk thema. Dat betreft o.a. het duurzaam omgaan met Gods schepping, milieu en natuur. In een latere paragraaf zal dit aan de orde komen. Deze paragraaf gaat over een ander aspect van duurzaamheid: het duurzaam omgaan met middelen. Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van het beschikbare geld. Het gaat om gemeenschapsgelden, die via de Rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de onroerendezaakbelasting (ozb), door onze inwoners zijn opgebracht.

In de afgelopen jaren is het takenpakket van alle gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De beleidsvrijheid is beperkt en door bezuinigingen van de Rijksoverheid op de uitkering uit het Gemeentefonds ligt er een grote druk op het financieel beleid. Ons uitgangspunt is dat gemeenten voldoende geld van het Rijk moeten ontvangen om hun taken goed te kunnen uitvoeren. Daarnaast vinden wij dat Ermelo de komende periode uitgaven en inkomsten in evenwicht moet brengen. Dus sturen we aan op een structureel sluitende begroting. De ChristenUnie dringt aan op efficiënt financieel beleid en het goed in beeld hebben en beheersen van risico's om toekomstige generaties niet op te zadelen met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

- ⊕ Geld van de overheid (publieke middelen) is per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen maken we helder keuzes. Uitgaven die te maken hebben met de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen moeten zo veel mogelijk doorgaan. Uiteraard moet er voor mensen met weinig financiën maatwerk mogelijk zijn. Zorg voor elkaar en zeker

voor onze kwetsbare medemensen staat voorop als we besluiten waar we het geld aan besteden.

Wij stellen het volgende voor:

- ⊕ De afgelopen periode kenmerkte zich door grote financiële tekorten (o.a. op jeugdzorg). Wij dringen er zo nodig via de VNG of bij de Rijksoverheid op aan om gemeenten een passende vergoeding te geven voor de taken die moeten worden uitgevoerd.
- ⊕ De gemeente heeft als doelstelling dat duurzaam en circulair wordt ingekocht. Wij controleren of de gemeente dat ook daadwerkelijk doet.
- ⊕ Misbruik van voorzieningen moet worden voorkomen en mensen die bewust misbruik maken moeten daarvoor gestraft worden. Tegelijk verlangen we van onze gemeente dat deze naast mensen staat, maatwerk levert en oog heeft voor de menselijke maat.
- ⊕ Wij gaan uit van het principe 'eerst sparen, dan uitgeven'. Spaarzaamheid en een behoudende financiële koers zijn leidend. Daarom willen wij geen risicovolle investeringen.
- ⊕ Bij gezond financieel beleid horen voldoende reserves om rampen te kunnen opvangen. Structurele uitgaven moeten met structurele middelen begroot te worden en dus niet met eenmalige meevallers zoals nu nog te vaak gebeurt.
- ⊕ Inwoners betalen voor dienstverlening van de gemeente (heffingen en leges) niet meer dan het de gemeente kost (kostendekkend).
- ⊕ Bij problemen die de gemeentegrenzen overstijgen moet worden gezocht naar samenwerking en solidariteit binnen de regio om zo mogelijk tot financiële afspraken te komen of een gezamenlijke lobby te organiseren.

Hoofdstuk 2 Veiligheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Ermelo wilt u veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden.

Maar wij vinden ook dat de vrijheden waar we in onze gemeente van mogen genieten, samengaan met verantwoordelijkheden. Naast de wettelijke taak van de overheid zien wij een grote rol voor de samenleving. Juist ook als het gaat om veiligheid.

Elke buurt of wijk heeft een eigen aanpak nodig en inwoners moeten betrokken zijn bij het opstellen daarvan. Juist inwoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. Dat zijn buurten waarin jongeren veilig naar school gaan, kinderen ruimte hebben om te spelen, waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en ook zij voluit van het leven kunnen genieten. Kortom, daar waar het op alle momenten van de dag voor iedereen veilig is om binnen en buiten te zijn. Veiligheid gaat over meer dan alleen het beschermd worden tegen geweld. Een schone en nette buurt zorgt bij veel bewoners al voor een veel veiliger indruk dan wanneer een buurt of straat er verwaarloosd uitziet.

In de komende periode willen wij ons er sterk voor maken

- + Dat de openbare ruimte in Ermelo er netjes en verzorgd uitziet en dat daarop wordt toegezien. Onderhoud van groen en grijs (straat) hoeft niet perfect, maar moet wel netjes zijn (beide onderhoudsniveau B).
- + Dat de inzet van buurtcoaches, gekoppeld aan de sociale wijkteams, wordt versterkt.

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen tonen wij hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan. Wij hebben

aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleren een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders.

Wij willen dat

- De gemeente Ermelo een integraal veiligheidsbeleid vaststelt, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende buurten.

Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan.

In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de organisaties die in samenwerking een rol spelen bij veiligheid. De ChristenUnie wil dat het integraal veiligheidsplan op tijd door de raad wordt vastgesteld, zodat de gemeenteraad invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie.

Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijdtijden e.d. van politie, brandweer en ambulances. De gemeenteraad moet een stevige vinger aan de pols houden bij beleid dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en van internet, zoals appgroepen in de wijk.

Cameratoezicht is een prima middel, maar wij willen dit beperkt (proportioneel) toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy) en in een goede cyclus van beleid, uitvoering en evaluatie.

Wij willen dat inwoners van Ermelo gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem

aangifte doen, biedt inwoners in sommige gevallen veiligheid, maar is nog onvoldoende bekend. Wij vragen vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.

Wij hechten aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners in de wijk. De wijkagent heeft een coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

Wij doen de volgende voorstellen:

- ⊕ Extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent.
- ⊕ Inwoners worden (eventueel per wijk) betrokken bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten.
- ⊕ Er moeten lage drempels zijn voor het doen van (anoniem) aangifte en voor goede terugkoppeling door de politie. Als inwoners een te hoge drempel ervaren dan gaat de gemeente daar iets aan doen. Belemmeringen welhalen en goed communiceren.
- ⊕ In wijken waar groepen jongeren georganiseerd overlast veroorzaken, wordt een groepsaanpak opgesteld in overleg met het Veiligheidshuis. Harde kern en meelopers worden geïdentificeerd en ouders en netwerken betrokken om de overlast terug te dringen.
- ⊕ Wij willen dat inwoners betrokken zijn bij veiligheid in hun directe omgeving d.m.v. Burgernet, en Buurtpreventie Apps.
- ⊕ De inzet van buurtcoaches wordt versterkt, het sociale wijkteam wordt vanuit de gemeente goed toegerust.
- ⊕ Er is in Ermelo ruimte voor organisaties als Stichting Exodus die opvang en ondersteuning bieden aan (ex-)gedetineerden.

Ermelo is veilig & schoon

- *De wijkagent is meer beschikbaar en vooral meer zichtbaar*
- *Groene BOA's gaan afvaldumping tegen en beschermen de natuur*
- *Meer wijkagenten en Bod's*
- *Opruimplicht voor hondenpoep*

2.2 Drugs en drank

Mensen zijn geschapen door God. Het kan niet de bedoeling zijn dat zij door drugs, drank of verslaving zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijtraken. In Ermelo hebben wij geen coffeeshops en dat willen wij graag zo houden. Wij zijn tegen het zelf telen van wiet door gemeenten en zijn zeer kritisch over experimenten hiermee. Wiet is en blijft een verboden middel. Door het wietgebruik tegelijkertijd wel te gedogen geeft de overheid een dubbele boodschap af en dat moeten we niet willen. Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden en growshops worden verboden.

De gemeente Ermelo moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het mag niet zo zijn dat zelfs kinderen het gebruik van een pilletje normaal vinden. Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit.

De handhaving van de Drank- en Horecawet vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. Wij zijn voor extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De strijd tegen drankmisbruik voert de gemeente samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

Sluitingstijden van horeca is lokaal maatwerk. Belangrijk daarbij is een totaalpakket aan afspraken met horeca, politie, hulpverlening, omwonenden en omliggende gemeenten.

In de komende periode zetten wij ons in voor de volgende punten:

- + De gemeente organiseert (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet. De gemeente gebruikt hiervoor regelmatig anonieme controleurs (mystery guests).
- + *Happy hours* in de horeca en reclamestunts voor alcoholische dranken worden via afspraken of via de APV aan banden gelegd.

- ⊕ De gemeente Ermelo maakt zich in de regio/provincie sterk voor een projectgroep (taskforce) drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken
- ⊕ De gemeente Ermelo voert een verbod in voor het gebruik van lachgas zodra dat mogelijk is.
- ⊕ De gemeente Ermelo zet zich samen met maatschappelijke partners in voor de preventie van alcohol- en middelengebruik. Niet alleen richting de jeugd, maar ook in de richting van ouders/volwassenen.
- ⊕ De gemeente Ermelo zet zich in om de doelstellingen in het landelijk Preventieakkoord (2018) te behalen en formuleert een lokaal (en/of regionaal) preventieakkoord.
- ⊕ De gemeente Ermelo promoot actief de actie IkPAas waarbij aandacht is voor het op pauze zetten van alcoholgebruik in de maand januari.
- ⊕ Wij willen geen casino's en gokhallen in Ermelo.
- ⊕ Er komt een gerichte aanpak voor dumping van drugsafval. Binnen dit plan is ook aandacht voor het herstel van schade die de natuur oploopt bij deze afvaldumping.

2.3 Prostitutie

Prostitutie is geen gewoon beroep. Prostitutie is ongelijkwaardig, er is bijna altijd sprake van machtsongelijkheid, economische ongelijkheid en ongelijkheid tussen man en vrouw. Dat is niet zoals God de mens bedoeld heeft en daarom zijn wij tegen prostitutie. Criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen zijn de schrijnende werkelijkheid achter de schone schijn. Met de verschuiving van prostitutie van de clubs en bordelen naar het thuiswerken en het via internet aanbieden van 'diensten', neemt de onzichtbaarheid van de prostitutiebranche toe en daarmee ook de risico's. De coronacrisis heeft deze ontwikkeling versterkt.

Wij zetten ons in voor de volgende punten:

- De preventieve taak ligt vooral bij ouders en scholen. Onder jongeren speelt *sexting* en *grooming* een steeds grotere rol. Wij vinden het belangrijk dat ouders en scholen samen optrekken als het gaat om voorlichting en hulpverlening. De gemeente bespreekt met de scholen en welzijnsorganisaties hoe zij hier aandacht aan besteden.
- Wijkteams/professionals volgen een training om loverboysituaties en gevallen van mensenhandel (thuisprostitutie) in de wijk te herkennen en maken afspraken met de politie over handhaving, melding en begeleiding.
- Wij willen geen seksinrichtingen in Ermelo.
- De gemeente Ermelo zorgt voor een veilige opvang voor slachtoffers van loverboys, pooiers en mensenhandelaren.

2.4 Radicalisering

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in Ermelo in vrijheid en veiligheid leven. Het kan levens verwoesten, drijft families soms tot wanhoop en laat professionals soms verslagen achter. Radicalisering ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn die ideeën om te zetten in daden.

Naast het beschermen van de samenleving, heeft de overheid ook een taak bij het beschermen van de individuele (minderjarige) burger. Aanpak van radicalisering bestaat daarom tegelijk uit het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtengoed. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar. Het is daarmee niet alleen een veiligheidsvraagstuk maar ook een maatschappelijk vraagstuk.

Onze inzet is:

- ⊕ Wij willen in Ermelo een integraal beleid om, in samenwerking met de regio, radicalisering tegen te gaan.

2.5 Ondernijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Ook in Ermelo moeten we ons bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een oplettende houding van het gemeentebestuur kunnen we deze ontwikkelingen op het spoor komen. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan het gebruik van winkelpanden (kap- en massagesalons) of horecapanden die aanwezig zijn op een manier die nauwelijks rendement kan opleveren.

Verouderde vakantieparken blijken regelmatig broeinesten van criminaliteit, zoals witwaspraktijken, te zijn. Dat vraagt om (extra) handhaving en beleid. De gemeente werkt nauw samen met het RIEC (Regionale Informatie en Expertise Centra) Oost-Nederland.

Wij doen de volgende concrete voorstellen:

- ⊕ De gemeente Ermelo komt met een plan van aanpak Ondernijning als onderdeel van het eerdergenoemde integraal veiligheidsplan. Hiermee willen wij inzetten op de bestrijding van verwevenheid boven- en onderwereld en daarmee de georganiseerde (grootschalige) criminaliteit aanpakken. Dit vraagt om regionale samenwerking.
- ⊕ Om illegaal gebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing/panden tegen te gaan komt er een onderdeel in het integraal veiligheidsplan dat gericht is op snelle herbestemming.
- ⊕ Strenge handhaving op onze vakantieparken is nodig. Wij willen geen permanente bewoning en een duidelijke gastenregistratie.
- ⊕ Wij willen de wet Bibob (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) gericht en zo veel mogelijk inzetten.

- + De gemeente schrijft regelmatig in de media over het herkennen van (vermoedens van) ondermijnende activiteiten en het melden hiervan door de inwoners.
- + Ondermijning kan ook voorkomen onder ambtenaren, collegeleden en raadsleden. Daarom is het ook belangrijk dat er in de gedragscode van gemeente Ermelo aandacht wordt besteed aan ondermijning.

2.6 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn, om beschermd te worden tegen mishandeling. Want de gevolgen van mishandeling zijn groot. Geweld in huiselijke kring komt vaker voor dan we denken. Niet alleen kinderen maar ook ouderen en (ex-)partners zijn dagelijks slachtoffer. Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig bereikbaar zijn en bekend bij alle inwoners van Ermelo. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende, hulp en/of een veilige opvang zijn. Opvang het liefst op een plek waar alle hulp onder een dak geboden kan worden.

- + Al bij de zwangerschap vindt er door verloskundigen screening plaats op hoog risicosituaties.
- + De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskundige, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis. We zullen beleid op die punten toetsen.
- + Ouderenmishandeling krijgt de komende periode meer aandacht. De gemeente overlegt met mantelzorg- en ouderenorganisaties hoe we het aantal mishandelingen naar beneden kunnen krijgen.

Hoofdstuk 3 **Energie, klimaat en milieu**

Waar staat de ChristenUnie voor?

Mensen zijn onderdeel van Gods prachtige schepping. We laden ons op in mooie landschappen en genieten van de wonderlijke schoonheid van bloemen, bomen, insecten en andere dieren. Wij willen krachtig doorgaan met de hoopvolle en noodzakelijke beweging die al gaande is. Zo werken wij toe naar een groene, duurzame economie. Dat is nodig vanwege de grenzen van de aarde en de norm van ecologische en sociale gerechtigheid.

Wij willen af van olie, aardgas en kolen en ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing in de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Immers, hoe minder energie je gebruikt, hoe minder je hoeft op te wekken. Auto's zonder uitstoot en energie neutrale huizen worden de norm. Grondstoffen willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in en om Ermelo. Voor deze plannen kunnen we niet zonder samenwerking met en enthousiasme van onze inwoners en de samenwerking in de regio.

3.1 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte

Wij willen toe naar een lokaal vormgegeven energiesysteem van volledig hernieuwbare energie. De gemeente heeft de regie in deze lokale energietransitie en zorgt er ook voor dat het doel haalbaar en betaalbaar is en iedereen de overstap mee kan maken.

Energiecoöperaties en lokale initiatieven

Energiecoöperaties brengen de energietransitie dichterbij de burger en

maken lokaal eigendom mogelijk. Daarom willen we dat het gemeentebestuur deze coöperaties of hun regionaal samenwerkingsverband voor vol aanziet en als het nodig is praktisch en financieel ondersteunt. Dit geldt ook voor projecten voor kleinere maatregelen thuis, zoals isolatie. Een lokale Energie Coöperatie is volgens ons een goed idee. Daarnaast vinden we samenwerking met de andere energie coöperaties in Noord-Veluwe dringend noodzakelijk. De gemeente ziet dan toe op een goede verdeling tussen de lasten en de lusten.

Energiecoaches

Wij zijn voor de inzet van energiecoaches vanuit Veluwe Duurzaam. Zij begeleiden inwoners bij het zetten van stappen in het verduurzamen van hun woning en inwoners helpen om de subsidiemogelijkheden optimaal te benutten.

Dit zijn onze voorstellen:

- ⊕ Isolatie van de woning is de eerste stap. Daarna volgen maatregelen als zonnepanelen en de inzet van warmtepomp of aansluiting op warmtenet.
- ⊕ De gemeente adviseert ook de minima in Ermelo bij het verduurzamen van hun woning.
- ⊕ De gemeente coacht ondernemers bij hun energiemanagement.

Participatie

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonne-energie en windmolens, en dat zij kunnen meeprofiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat lusten en lasten eerlijker worden verdeeld en kan op allerlei manieren: van een gebiedsgebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van inwoners/coöperatie.

Belangrijk is wel dat dit voor iedereen in Ermelo bereikbaar is (dus ook voor inwoners met een kleinere portemonnee).

Dit willen wij:

- ⊕ Wij vinden het belangrijk dat inwoners participeren bij de verdere uitwerking van de Regionale Energie Strategie (R.E.S.).
- ⊕ Ook willen wij inzetten het eerlijk verdelen van lasten en lusten bij de uitwerking van de energiestrategie. Dat geldt zowel bij windmolenparken in het buitengebied als in de wijken.

Afscheid nemen van aardgas

Bij nieuwbouw is aardgasloos bouwen inmiddels de norm. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Dit betekent nogal wat voor een eigenaar van een bestaande woning.

Wij willen dat gemeente Ermelo hier lokaal op inspeelt door te zorgen voor passende plannen:

- ⊕ De ervaring die worden opgedaan met het gasloos maken van de wijk Ermelo-West worden aangewend om deze ontwikkeling Ermelo-breed uit te rollen.
- ⊕ Daarbij wordt het uitvoeringsplan om afscheid te nemen van aardgas per wijk samen met de bewoners en gebouweigenaren uit de wijk bepaald.
- ⊕ De gemeente zorgt ervoor dat inwoners van Ermelo op één plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn woning aan te passen.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente duurzaamheidsfondsen en duurzaamheidsleningen mogelijk maakt. De gemeente moet zich daarom aansluiten bij de gemeentelijke verduurzamingsregeling.
- ⊕ Wij willen energiearmoede voorkomen. Waar aardgas wordt vervangen door duurzame warmte, investeren we direct in isolatie zodat de energierekening omlaaggaat.
- ⊕ Opwekking van zonne-energie op daken en in gevels is een uitstekende vorm van ruimtegebruik voor meerdere doelen.

Door de groei van elektrische mobiliteit zal de vraag naar laadmogelijkheden toenemen. Daarom wordt geschiktheid van daken voor zonne-energie en het aanleggen van oplaadmogelijkheden verplicht in het Bouwbesluit utiliteitsbouw.

Zie voor meer over duurzame woningen ook hoofdstuk 8: Wonen en ruimte

Meer wind- en zonne-energie

Wij vinden het belangrijk zorgvuldig met de leefruimte om te gaan. Daarom zijn we kritisch als het gaat om zonneparken op het land. Want eerst moet de gemeente zich richten op het plaatsen van zonnepanelen op de grote lege daken van gebouwcomplexen in Ermelo, waaronder gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed en particuliere woningen, maar ook woningen van corporaties en VVE's.

Onze plannen zijn:

- ⊕ De gemeente Ermelo zoekt naar participatie van energiecoöperaties, zodat bewoners met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.
- ⊕ Wij willen dat ingezet wordt op zonnepanelen op daken en gevels in de gemeente Ermelo. De gemeente geeft het goede voorbeeld, ook op het gebied van energiebesparing en zuinige verlichting.
- ⊕ Daar waar een toename van zonne-energie en windenergie leidt tot problemen met de aansluiting op het net denkt de gemeente actief mee over alternatieve integrale oplossingen (batterijen, waterstof).

Voor grootschalige zon- en windprogramma's hanteert de gemeente sociaal-maatschappelijke kaders (inspraak, participatie, welke gebieden eerst) hanteren. Natuur en Milieu Gelderland heeft de Zonneladder ontwikkeld. Daarin wordt aangegeven welke stappen nodig zijn voor een goed beleid. Bijvoorbeeld: 'eerst de daken, daarna pas op land zonnepanelen'.

Wij willen aandacht voor:

- ⊕ Actieve betrokkenheid van omwonenden, grondeigenaren en overige belanghebbenden
- ⊕ Minimaal 50% lokaal eigendom
- ⊕ Zorgvuldige integratie in het landschap (meervoudig ruimtegebruik)
- ⊕ Bij keuzes voor het plaatsen van zonnepanelen in onze gemeente gaan we gebruik maken van de Zonneladder als objectief instrument.

Realistische klimaataanpak

- *Besparen op energie en isoleren*
- *Duurzame opwek van energie*
- *Inwoners participeren bij plan voor windmolens en zonneparken*
- *Gemeentelijk isolatieplan opstellen*

Energiebesparing industrie

De gemeente moet de lokale industrie uitdagen om samen een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samen te werken, brengen bedrijven elkaar tot ideeën, en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden.

Wij willen ons inzetten voor de volgende punten:

- ⊕ Duurzaamheid pakt de gemeente Ermelo integraal aan en wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen (duurzaamheidstoets).
- ⊕ De gemeente neemt in de verkeers- en vervoersplannen CO₂-emissiereductie integraal op. Met aandacht voor alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer. Ook willen wij dat carpoolen gestimuleerd wordt.
- ⊕ Bij grootschalige energieprojecten moet de omgeving inspraak krijgen en kunnen participeren door het delen van lasten en lusten.
- ⊕ De gemeente Ermelo zorgt ervoor dat de eigen behoefte aan energie duurzaam, binnen de landsgrenzen, het liefst zo regionaal mogelijk opgewekt wordt.
- ⊕ In de komende raadsperiode maken we het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.
- ⊕ Met woningcorporaties spreken we af dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn, waarbij de woonlasten gelijk blijven.
- ⊕ Wij willen differentiatie in de OZB, zo mogelijk op basis van het energielabel. De vervuiler betaalt meer dan de vergroener.

Inzameling herbruikbare grondstoffen

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2025 mag er nog 30 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Wij zien afval als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik.

Wij doen de volgende voorstellen:

- ⊕ In Ermelo kennen we geen afval meer, alleen maar grondstoffen. Er moet daar dus ruimte zijn voor het inzamelen van goederen voor kringloop- en reparatiedoeleinden. Grondstofscheiding is de norm.
- ⊕ Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.
- ⊕ De gemeente Ermelo stimuleert ook scholen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.
- ⊕ Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond het voorkomen en hergebruiken van afval, zwerfvuil. Wij willen het maken van compost uit GFT-afval stimuleren en die compost zo veel mogelijk teruggeven aan de inwoners.
- ⊕ Bij aanbesteding neemt de gemeente op dat grondstoffen aan het eind van de levenscyclus eenvoudig te scheiden en herbruikbaar moeten zijn.
- ⊕ Hergebruik via kringloopwinkels en repaircafés wordt door de gemeente gepromoot in hun uitingen.
- ⊕ Behoud van de Oud Papier Actie (OPA) ten bate van verenigingsleven en scholen.

3.2 Klimaatadaptatie en natuurbeleid

Vergroening stedelijk gebied en schone lucht

Natuur is goed voor de mens. De komende periode behouden en breiden we daarom groen uit in Ermelo en vervangen we zoveel mogelijk bestrating door groen(stroken). Verdichting en vergroening

moeten hand in hand gaan om hittestress te verminderen, biodiversiteit in ons dorp te vergroten en bij te dragen aan schonere lucht en betere leefbaarheid. We ondersteunen particuliere initiatieven die daaraan bijdragen.

- ⊕ Wij pleiten voor een voorlichtingscampagne over het stoken van hout en over het nut van houtrookfilters.

Biodiversiteit.

De biodiversiteit (soortenrijkdom) neemt schrikbarend af. Ons doel is om in overleg met de direct omwonenden te kijken hoe we de biodiversiteit en natuurrijkdom in de gemeente kunnen versterken.

Wij willen in Ermelo:

- ⊕ Inzetten op vergroening van het bebouwde gebied (met gebruikmaking van inheemse soorten).
- ⊕ Natuurvriendelijke bestrijding van plagen.
- ⊕ Meer 'blijve bermen'.

*Ermelo is groen en blijft
groen*

- *Trots op onze natuur en zoveel mogelijk in stand houden*
- *Of anders: zorgen voor goede vervanging*
- *Natuur en recreatie gaan prima samen*
- *Blijve bermen in elke wijk en buurt*
- *Mooie recreatieve voorzieningen*

Hoofdstuk 4 Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

Ons uitgangspunt is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd, gewenstheid of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot bloei te komen. Iedereen mag meedoen. Al het leven is waard om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

Wij vinden het belangrijk dat we in Ermelo extra gaan investeren in preventie en vroegsignalering van problemen: voorkomen is beter dan genezen.

Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uitmaakt van een of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, verenigingen, geloofsgemeenschappen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. De coronacrisis heeft dit versterkt. Maar er ontstaan in deze periode juist ook mooie initiatieven waarin mensen naar elkaar omzien. Mensen blijken vaak veerkrachtig te zijn. De ChristenUnie blijft daarom inzetten op een participatiesamenleving, een samenleving waarin iedereen meedoet. Het is belangrijk dat mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen die het niet op eigen kracht redden.

4.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen

(langer) gezond blijven. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

Dit willen wij:

- ⊕ Op basis van het landelijke Preventieakkoord komt er in Ermelo een lokaal Preventieakkoord.
- ⊕ De gemeente Ermelo maakt werk van gezonde voeding, bewustwording en matiging van alcoholgebruik, niet roken en voldoende beweging (b.v. met JOGG: Jongeren op gezond gewicht) en neemt dit op in het lokale en/of regionale Preventieakkoord.

Wij maken ons zorgen over verschillen in levensverwachting en zetten in om deze verschillen tegen te gaan.

Dit stellen wij voor:

- ⊕ Wij willen prioriteiten stellen bij het ontwikkelen van het lokale gezondheidsbeleid en voor het bepalen van een gemeentelijk gezondheidsprofiel.
- ⊕ Wij willen een concreet gezondheidsbeleid formuleren, gebaseerd op data die bij de GGD voorhanden zijn over de gezondheid en ziektelast van de inwoners. In dat beleid worden inwoners, deskundigen in het sociaal domein, huisartsen, maar ook scholen en sportverenigingen betrokken bij de uitvoering.

4.2 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties

Wij zijn groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal, bereikbaar en met een menselijk gezicht. In toenemende mate wordt er een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Kerken pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vraagt om

wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken. In Ermelo is daar het diaconaal platform voor opgericht, waarin kerken overleggen en hun expertise bundelen. Wij erkennen dat de kerk een andere roeping heeft dan de overheid. Maar we menen ook dat kerk en overheid elkaar vanuit die andere roeping, die je gescheiden moet houden, kunnen versterken.

De gemeente moet vol inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. Wij willen dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners.

De inzet van ervaringsdeskundigheid (bij o.a. de ggz, maatschappelijke zorg, mantelzorg vluchtelingenwerk) draagt bij aan grotere deelname aan de samenleving en heeft daarnaast meerwaarde voor de ervaringsdeskundige zelf.

Dit willen wij concreet:

- ⊕ Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers en/of een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- ⊕ Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enz.
- ⊕ Als zorg niet via een Zorg-in-natura (ZIN) contract geleverd kan worden dan is een persoonsgebonden budget (pgb) een instrument om toch passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. Wij willen dat het pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- ⊕ Er is structureel overleg tussen kerken (diaconaal platform) en de gemeente om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur van het dorp en de wijken en buurtschappen.

- ⊕ Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- ⊕ Er wordt te veel verspild in de zorg. Wij willen meer hergebruik en delen van (zorg-) middelen (Zorg Outlet).
- ⊕ De gemeente Ermelo werkt in overleg met onderwijs, bibliotheken en wijkteams aan de aanpak van (digitale) laaggeletterdheid, onder andere via het IDO (Informatiepunt Digitale Overheid).

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn te weinig GGZ-bedden beschikbaar, problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. Wij willen bijsturen waar nodig. Daarbij zet de gemeente in op vernieuwende vormen van zorg. Mensen die verward gedrag vertonen verdienen aandacht van de omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat de gemeente samen met de GGZ afspraken maakt over hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de GGZ.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente, in het kader van het hervinden van de eigen kracht, inzet op zelfhulpgroepen voor mensen met verward gedrag en op de beschikbaarheid van woonruimte;
- ⊕ Wij willen dat de politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulpafdeling van het ziekenhuis en de sociale wijkteams afspraken maken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag.
- ⊕ We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante

psychische zorg in de wijk, en intensievere samenwerking tussen GGZ, huisartsen, maatschappelijke opvang, woningcorporatie, schuldhulpverlening en andere zorg- en hulpverleners en herstelgroepen.

- ⊕ Wij pleiten voor inloophuizen en time-out voorzieningen voor kortdurende opname.

4.3 Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zetten wij in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die, soms zonder dat ze het zelf weten, mantelzorger zijn geworden.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat de gemeente Ermelo een ruim aanbod ontwikkelt in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening.
- ⊕ Wij willen specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers. Zeker als zij zorgtaken moeten combineren met school of studie.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente mensen die mantelzorger zijn of worden actief wijst op ondersteuning.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente Ermelo een visie ontwikkelt op informele zorg, de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg en de manier waarop de informele zorg wordt gecoördineerd.
- ⊕ Wij willen dat regels en drempels bij het aanvragen van een mantelzorgwoning zo laag mogelijk zijn.

4.4 Vrijwilligers

De gemeente Ermelo kent vele vrijwilligers en wij zijn trots op al het werk dat zij verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. Daarom willen wij dat de gemeente vrijwilligerswerk ondersteunt en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet moeilijker maakt door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het inzetten van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk. Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat de gemeente de coördinatie en koppeling van vrijwilligers via een vrijwilligersbank (<https://www.welzijnermelo.nl/diensten/vacaturebank/>) meer onder de aandacht brengt en stimuleert dat deze gebruiksvriendelijk is.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente de vrijwilligersverzekering actief promoot.

4.5 Iedereen telt mee en doet mee

Ermelo is altijd al 'Erbarmeloo' geweest. Een gemeente met een groot hart voor onder andere mensen met een handicap. We herkennen ons dan ook in het "VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap" en we maken ons met hen hard voor een inclusieve samenleving. Mensen met een beperking moeten op alle fronten mee kunnen doen.

Iedereen telt mee

- *Ermelo is zorgdorp.
Inwoners doen mee en krijgen
op tijd hulp*
- *De bibliotheek krijgt extra
taken m.b.t.
informatievoorziening en
digitalisering*
- *Verenigingsleven wordt
gestimuleerd*

Dit willen wij:

- + De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners en ook digitaal moet de gemeente bereikbaar zijn voor mensen met een beperking.
- + De openbare ruimte en het openbaar vervoer wordt op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Ermelo en zich er zelfstandig kunnen redden.
- + De gemeente werkt aan het ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusie-agenda. De doelgroep wordt hier actief bij betrokken.
- + De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking.

4.6 Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag wonen langer thuis. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. Wij vinden dat de gemeente Ermelo daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties een grote verantwoordelijkheid heeft.

Niet alleen woningen maar ook de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. Juist dichtbij huis. Daarom willen wij het sluiten en centreren van voorzieningen zoveel mogelijk voorkomen.

Dit willen wij

- + Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- + Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.

- ⊕ Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- ⊕ De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.
- ⊕ De ChristenUnie wil ruimte willen geven aan woonzorginitiatieven waarbij inwoners elkaar ondersteunen in de verschillende levensfasen.

4.7 Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Ouderen verdienen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. Wij hebben hier oog voor en zetten ons in om eenzaamheid te bestrijden.

Dit willen wij

- ⊕ Wij willen dat in overleg met de wijk, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven. Bijvoorbeeld door zelfbeheer.
- ⊕ Wij willen dat sport en bewegen voor ouderen een speerpunt wordt in het gemeentelijke sportbeleid.
- ⊕ Wij willen dat ouderen ouder dan 70 jaar standaard een bezoek krijgen vanuit de welzijnsorganisaties (evt. door vrijwilligers) om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheid op te sporen.
- ⊕ Wij willen dat Ermelo verder werkt aan het aanbod van en aandacht voor een dementievriendelijke gemeente door relevante medewerkers een gerichte training Samen Dementievriendelijk aan te bieden, dementie in de samenleving

bespreekbaar te maken en de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.

- ⊕ Wij willen dat de gemeente het voortouw neemt om met huisartsen, wijkverpleging, geriatisch deskundigen en verpleeghuizen voor elke wijk één plan over de organisatie van ouderenzorg te maken. Per wijk is er één herkenbaar en aanspreekbaar wijkverpleegkundig team. De keuzemogelijkheid voor identiteitsgebonden zorg blijft gewaarborgd.
- ⊕ Wij willen dat de website van de gemeente is 'ouderen *proof*' is. De actuele sociale kaart is ook in gedrukte vorm beschikbaar.
- ⊕ Samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal-vaardig te maken (zie ook hoofdstuk 10)
- ⊕ Wij willen dat Ermelo werk maakt van de speerpunten van het programma 'Waardig Ouder Worden 2.0'

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 8: Wonen en ruimte

4.8 Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. Wij willen dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs. De opkomst en acceptatie van het gebruik hiervan is zorgelijk. De risico's van het gebruik van pillen als XTC en MDMA zijn groot. Voorlichting op scholen en bij feesten moet vooral gericht zijn op preventie en pas dan op het veilig gebruik en controle ervan.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 2: Veiligheid

4.9 Opvangvoorzieningen

De gemeente heeft de verplichting mensen die door wat voor oorzaak dan ook geen dak boven het hoofd hebben, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat er regionaal voldoende en adequate opvang voor dak- en thuislozen is. Niemand in Ermelo slaapt buiten zijn/haar wil op straat.
- ⊕ Wij willen dat opvang zo kort en zo sober mogelijk is; cliënten worden gestimuleerd via een hulptraject stappen te zetten om het eigen leven weer op te pakken.
- ⊕ Wij willen geen jongeren en gezinnen in de reguliere daklozenopvang.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente zorgt voor (eventueel tijdelijke) woonvormen voor mensen met een acute woonbehoefte, bijvoorbeeld door scheiding of schulden.

4.10 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Ermelo heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om goede opvang van vluchtelingen. Mensen die huis en haard hebben verlaten, moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons ervan bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. We willen dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. De ChristenUnie pleit allereerst voor gespreide, kleinschalige opvang van vluchtelingen. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) verdienen bijzondere aandacht. Veel van hen raken in de problemen en maken een opleiding niet af.

De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders halen, maar bewaakt ook dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt. Dit kan door (tijdelijk) extra huisvesting te realiseren, en door het verbouwen van bijvoorbeeld kantoorpanden tot woningen. Gemeenten dienen hier zo nodig actief het gesprek over aan te gaan met het provinciebestuur.

Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. Mogelijkheden om actief kennis te maken met en deel te nemen aan de maatschappij helpen nieuwkomers bij hun integratie. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden in Ermelo leidend zijn.

De ChristenUnie vindt dat iedereen recht heeft op onderdak. Dat geldt ook voor uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen. Zolang de buitenschuldregeling onvoldoende werkt of landen van herkomst onvoldoende meewerken aan terugkeer mogen uitgeprocedeerden daar niet de dupe van zijn. De gemeente Ermelo moet tenminste minimale opvang (bed, bad en brood) bieden, ook wanneer daar geen landelijke regeling voor is.

- + De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders huisvesten.
- + Activiteiten vanuit de samenleving, zoals maatjes-/buddyprojecten die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen worden omarmd. De gemeente Ermelo steunt (financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal.

- ⊕ Voor AMV'ers wordt er in overleg met het COA en het lokale onderwijs een voorschoolprogramma op de opvanglocatie gestart.
- ⊕ De gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen.
- ⊕ In Ermelo zorgen we voor tenminste bed, bad en brood (en begeleiding) voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn.
- ⊕ Het gemeentebestuur maakt, in samenspraak met alle stakeholders (COA, IND, Vluchtelingenwerk, maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en bedrijfsleven), een lokaal beleidsplan voor snelle en efficiënte integratie van nieuwkomers.

Hoofdstuk 5 Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Ermelo moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. Wij willen dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis onderwijs en zorg kunnen krijgen, óók zij die extra ondersteuning nodig hebben. In Ermelo willen wij onderwijs en ondersteuning die past bij de cultuur, identiteit en achtergrond van het gezin.

5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Stabiele, sterke en liefdevolle gezinnen vormen de veilige basis voor gelukkige kinderen die zich goed ontwikkelen. Wij willen dat ouders met kinderen handvatten aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek laat zien dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie. Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben, daarom willen wij dat de gemeente Ermelo ouders ondersteunt door ouderschapscursussen via consultatiebureaus aan te bieden. De eerste 1000 dagen van een kind zijn essentieel in diens kansen op een stabiele ontwikkeling. In Ermelo gaan we met de Jeugdgezondheidszorg/GGD extra inzetten op deze periode.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Wij raken hier steeds meer van doordrongen,

zeker als we de verhalen horen over pijnlijke vechtscheidingen. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen. De ChristenUnie pleit voor meer aandacht in de prenatale voorlichting voor psychosociale aspecten en veranderingen in de relatie als gevolg van het vader- en moederschap.

Dit willen wij:

- ⊕ Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Ermelo, maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is;
- ⊕ Ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn;
- ⊕ Wij zijn voorstander van initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen, bijvoorbeeld via buurtgezinnen, Home-Start en de Family Factory.

Effectieve ondersteuning

Door in 2015 de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. We zijn een eind op weg, maar om de transformatie echt te laten slagen zal er verder ingezet moeten worden op voldoende middelen van het Rijk voor deze taak. En daarnaast op een integrale blik op de achtergrond van de problemen van kinderen en jongeren die zich melden bij de jeugdhulp.

We zien een maatschappelijke ontwikkeling waarbij ouders steeds vaker een beroep doen op jeugdhulp. Ouders willen dat hun kinderen het beter hebben dan zij het gehad hebben. Daardoor is het moeilijk geworden om te accepteren dat bepaalde moeilijkheden bij het leven

horen. Wij vinden het belangrijk dat we Ermelo dergelijke (tijdelijke) moeilijkheden weer normaal gaan vinden, waarbij uiteraard niemand met een hulpvraag de deur wordt gewezen.

Wij pleiten verder voor preventie en vroegsignalering van problemen in gezinnen, want jongeren en hun ouders zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is het nodig dat de zorgvrager (het gezin), samen met de omgeving en professionals één plan maakt.

Wij willen in Ermelo de volgende drie belangrijkste punten aanpakken, zodat de kosten in de jeugdzorg beheerst kunnen worden:

- ⊕ De scholen in Ermelo horen ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren niet uitvallen. Daar waar dat toch dreigt is het nodig dat er een goede link is tussen jeugd, scholen, jeugdzorg en gemeente.
- ⊕ Wij pleiten voor een Praktijkondersteuner voor de huisarts. We willen dat deze professional ingezet wordt om jeugdigen met lichte psychosociale problematiek ondersteuning te geven.
- ⊕ Wij willen waar mogelijk afbouw van de residentiële jeugdzorg (dus in instellingen). Kinderen hebben fundamenteel recht om op te groeien in een gezin. Soms kan dat niet. Dan streven wij naar plaatsing in een pleeggezin. Zo nodig wordt maatwerk geboden of moet gekeken worden of een gezinshuis een oplossing is.

In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die echt ondersteuning nodig hebben. Het spreekt voor zich dat het Rijk daarvoor voldoende adequate middelen beschikbaar stelt. Wij zetten ons in om de landelijke politiek op dit punt te beïnvloeden waar mogelijk.

Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen of de jeugdzorg op scholen spreekuren te geven. Vanwege leerplicht is het schoolgebouw en/of het onderwijs vindplaats (en handlingsplaats) van ondersteuning. Wij pleiten ervoor dat kinderopvang en/of school daar waar mogelijk expertise in huis halen. Dit om stevig in te zetten op preventie en te voorkomen dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is. Tegelijkertijd ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg overneemt. Ook willen wij onderzoek laten doen hoe we passend onderwijs en jeugdzorg zoveel mogelijk kunnen ontschotten.

Dit willen wij:

- + Wij willen pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen ondersteunen, om zo het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen.
- + De gemeente wijst ouders/gezinnen actief op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg zelf niet heeft ingekocht.
- + De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.
- + Multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk.
- + Wij willen dat de inkoop van jeugdhulp niet alleen gebeurt op prijs, maar vooral op kwaliteit.
- + Het is van belang dat er op regionaal niveau door de Jeugdbescherming, het lokale team, VeiligThuis en de Raad

voor de Kinderbescherming nauw wordt samengewerkt om dubbel werk en tijdverlies te voorkomen.

- + Jongeren die mantelzorger zijn, worden optimaal ondersteund vanuit de WMO, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.
- + Voor zwerfjongeren is er opvang en begeleiding en zogenaamde spookjongeren worden opgespoord.
- + De gemeente Ermelo biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.
- + De gemeente ondersteunt de werving van pleegouders en zorgt voor voldoende deskundige ondersteuning, zodat kinderen (als dat wenselijk is) opgevangen kunnen worden in hun eigen omgeving en pleegouders het volhouden.
- + Wij pleiten voor voorlichting over digiveiligheid op scholen en aan ouders, zodat kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media;
- + Wij willen aandacht voor de psychische gezondheid bij kinderen en ouders, extra inzet op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren;

5.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. Het is een plek waar ze kennis opdoen en zich sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. Kernbegrippen voor goed onderwijs zijn keuzevrijheid, vertrouwen, verantwoordelijkheid en professionaliteit. Dit goede onderwijs willen we als lokale ChristenUnie ondersteunen waar dat binnen onze mogelijkheden ligt.

Wij zijn voor de vrijheid van onderwijs. En alle onderwijs is bijzonder. Dit houdt in dat ouders, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen en dat de gemeente de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische

gronden respecteert. Ouders behouden in Ermelo de vrijheid van schoolkeuze.

De scholen in Ermelo zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. In Ermelo biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van de wijk waarin een school staat of van de financiële situatie van ouders.

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Zij geven uitvoering aan het bieden van inclusief onderwijs aan alle kinderen. Het is daarbij belangrijk dat het onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd zijn en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor leerlingen nodig is om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

Zoals eerder genoemd:

- ⊕ Wij zijn voor het versterken van preventie en vroegsignalering. Daartoe moet de gemeente zoveel mogelijk samenwerken met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Kleine scholen zijn vaak scholen die sterk geworteld zijn in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich zowel landelijk als op lokaal niveau ingezet voor kleine scholen. Dat blijft de ChristenUnie in de komende tijd doen. Daarom willen we de scholen in de buurtschappen houden, ook als deze onder de opheffingsnorm komen.

Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. Wij vinden dat dit een keuze is van ouders zelf. In het geval dat er sprake is van (taal)achterstanden wijzen consultatiebureaus ouders actief op de mogelijkheden van vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Dit willen wij:

- + Het is belangrijk dat ouders van deze mogelijkheden gebruik maken en dat, als zij daar de middelen niet voor hebben, deelname door de gemeente wordt bekostigd.
- + Bij het taalonderwijs en de ondersteuning van de lees- en taalvaardigheid pleiten wij voor samenwerking met de bibliotheek middels hun programma "bibliotheek op school". Middelen hiervoor komen niet ten laste van het cultuurbudget van de bibliotheek.

Helaas ontstaan er regelmatig problemen bij de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere vorm van onderwijs. Om die reden stimuleert de gemeente, met oog en waardering voor de eigenheid en identiteit van scholen, samenwerking tussen voor- en vroegschoolse voorzieningen en het onderwijs, maar ook de samenwerking tussen het primair onderwijs (PO) en het voortgezet onderwijs (VO) en het onderwijs dat daarop volgt. Wij vinden het belangrijk dat scholen een warme overdracht (van leerlingen van het PO naar het VO; niet van dossiers of nummers) doen, zeker waar het gaat om kwetsbare jongeren.

Wij vinden het belangrijk dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt in Ermelo meer gaan samenwerken, omdat dit de kansen van (jonge) mensen op de arbeidsmarkt bevordert. Dat kan door actief de samenwerking te zoeken, bijvoorbeeld door aan te haken bij groepen die dit al doen, zoals ondernemersverenigingen, een lokaal netwerk, maar bijvoorbeeld ook door in haar aanbesteding te stimuleren dat plaatselijke ondernemers stageplekken beschikbaar stellen. Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval in samenwerking met de schoolbesturen en de jeugdzorg.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij vinden het de verantwoordelijkheid van de gemeente om het goede voorbeeld te geven ten aanzien van burgerschapsvorming en om scholen daarbij te ondersteunen door programma hiervoor mogelijk te maken.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Ermelo. Hierbij vooral aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.
- ⊕ Wij vinden dat Ermelo meer stageplaatsen beschikbaar moet stellen voor de jongeren uit de eigen gemeente. Hier ligt een taak voor het bedrijfsleven. We vragen vooral aandacht voor stages van (v)mbo-leerlingen.
- ⊕ In Ermelo krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving. Wij willen adequate ondersteuning voor leerlingen die uit dreigen te vallen. De gemeente stimuleert dat er op iedere basisschool binnen een klas of groep, leerlingen met een complexe ondersteuningsvraag onderwijs kunnen volgen.
- ⊕ Er komt extra begeleiding vanuit het sociaal wijkteam in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt voor haar deel t.a.v. de onderwijshuisvesting, waarbij ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs wordt gestimuleerd er aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.
- ⊕ Ermelo versterkt waar mogelijk de samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs PO en VO.

Wij zien voor de gemeente een stimulerende rol, en waar nodig faciliterend, om projecten te ondersteunen.

Wij willen dit met name op het vlak van:

- ⊕ Het bevorderen van leesvaardigheid, bijvoorbeeld door ondersteuning van leesclubs en taal- en leesstimuleringsprogramma's.
- ⊕ Het voorkomen van pesten.
- ⊕ Het versterken van gelijke kansen voor iedereen, mede gezien de impact van de corona-crisis

Het is belangrijk dat ouders van deze mogelijkheden gebruik maken en dat, als zij daar de middelen niet voor hebben, deelname door de gemeente wordt bekostigd.

- ⊕ Wij vinden het belangrijk dat geld dat voor jeugdzorg en onderwijs bestemd zijn goed ingezet wordt. Scholen moeten er die investeringen mee kunnen doen die ten goede komen aan de leerlingen. Wij willen een meedenkende en faciliterende gemeente.

Hoofdstuk 6 Economie

Waar staat de ChristenUnie voor?

De ChristenUnie staat voor een economie die er is voor mensen in plaats van andersom. Een goede markt komt tot haar recht als arbeid en kapitaal geen tegengestelde krachten zijn en als ondernemers, werkgevers en werknemers van elkaars talenten profiteren.

6.1 Duurzame werkgelegenheid

Bedrijven en ondernemers in Ermelo zijn onmisbaar. Ze zijn van grote waarde voor onze economie en leefbaarheid. Ze creëren werk en zorgen voor innovaties.

Een sterke lokale en regionale economie vinden wij belangrijk en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens ons pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

De Coronacrisis heeft laten zien hoe sterk bedrijven ook afhankelijk zijn van een goed functionerende overheid. Aan de andere kant mogen we van ondernemers en bedrijven vragen om ook dienstbaar te zijn aan de lokale samenleving.

De lokale overheid speelt, samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie.

Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. Wij komen op voor ondernemers.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat de gemeente Ermelo zich opstelt als partner voor ondernemers.
- ⊕ Voor ondernemers moet er één (digitaal) loket zijn waar men met alle (aan)vragen terecht kan. Dit loket sluit aan bij het provinciale loket.
- ⊕ Wij vinden dat de gemeente goede voorwaarden moet scheppen, en lokaal en regionaal en (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap moet stimuleren.
- ⊕ Gemeentelijke inkoop doen we, zo vinden wij, in Ermelo zoveel mogelijk lokaal of regionaal (MKB vriendelijk aanbesteden). Waar we niet lokaal kunnen en mogen aanbesteden, leggen we dat uit.
- ⊕ Toekomstbestendige (familie) bedrijven moeten zich voortdurend door ontwikkelen. Dat bevordert de innovatie in het MKB. Wij willen dat gemeente daarin ondersteunt, bijvoorbeeld via (het stimuleren van onderlinge) kennisdeling/kenniskringen en via het eerdergenoemde ondernemersloket
- ⊕ Wij willen ondersteuning van starters en doorgroeiers. Succesvolle ondernemingen zijn allemaal ooit klein begonnen. Het is belangrijk dat de lokale overheid starters op de arbeidsmarkt ondersteunt met goede werkplekken, waar afstemming, kruisbestuiving en ondersteuning kan plaatsvinden.
- ⊕ Wij willen dat de lokale overheid investeert in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid, ook digitaal.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente lokale en regionale economische clusters binnen de Noord-West Veluwe en met Zeewolde gaat versterken en uitdragen, maar daarbij let op eigenheid van Ermelo.
- ⊕ Wij willen dat Ermelo zich inzet voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid.

- ⊕ Sociale en duurzame ondernemers krijgen wat ons betreft een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop; bij alle aanbestedingen is de sociale bijdrage aan de samenleving een voorwaarde.
- ⊕ Wij pleiten voor goede communicatie bij alle plannen voor ruimtelijke ontwikkeling in Ermelo. Ook bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte betreft de gemeente Ermelo belanghebbenden, d.w.z. bewoners en ondernemers bij de planning en de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.

ZZP'ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (ZZP'er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud en pensioen te kunnen voorzien. De gemeente moet wat ons betreft actief gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen. Het voeren van een bedrijf aan huis moet een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt.

- ⊕ Wij willen dat ZZP'ers in Ermelo worden begeleid en praktisch ondersteund. Het ondernemersloket is ook voor hen bedoeld: één duidelijk vindbaar en voldoende bezet gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers.
- ⊕ Wij willen flex-plekken in de bibliotheek realiseren voor *start-ups*.

Duurzame bedrijven en duurzame bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Ermelo moeten een visitekaartje van de gemeente zijn. Het zijn de plaatsen waar geld verdiend wordt, ondernemers elkaar ontmoeten en banen worden gecreëerd, maar ook plaatsen waar inwoners de hele dag verblijven om te werken. Echter wij willen ook kritisch kijken naar de locaties van bedrijventerreinen.

Wij willen in de komende periode inzetten op de volgende duurzaamheidspunten:

- ⊕ In overleg met het bedrijfsleven gaan we leegstand voorkomen. In Ermelo zetten we op tijd in op herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. Leegstand trekt criminaliteit aan.
- ⊕ Ermelo stimuleert goede onderlinge samenwerking tussen ondernemers met het gebiedsmanagement.
- ⊕ Wij willen dat een ondernemersfonds of een BIZ (bedrijven investeringen zone) ondernemers gaat helpen om gezamenlijk bij te dragen aan een beter ondernemersklimaat. Tegelijkertijd willen we niet dat met het instellen van zo'n fonds de lokale belastingen omhooggaan.
- ⊕ Wij willen bedrijventerreinen aantrekkelijker maken door groene ruimtes toe te voegen zodat er gesport en gewandeld kan worden in de pauzes en avonduren.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente samen met de ondernemers inzet op energiebesparing bij bedrijven en opwekking van duurzame energie. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal. Wil willen komen tot een akkoord tussen gemeente en ondernemers waarin samen duidelijke doelen voor energiebesparing worden opgesteld.
- ⊕ De gemeente Ermelo stimuleert plaatsing van zonnepanelen op daken van bedrijven en ondersteunt bedrijven bij de praktische realisering hiervan.
- ⊕ De gemeente Ermelo stimuleert de circulaire economie door kenniskringen die zich richten op het besparen van grondstoffen, hergebruik, energie en het gebruik maken van elkaars warmte of energie.
- ⊕ Wij zijn tegen 'verdozing' van het buitengebied. We verzetten ons tegen de bouw van bedrijven in ons groene (buiten)gebied.

- ⊕ Onze bedrijventerreinen dienen volgens lange termijnvisie ingericht te worden met een kwalitatief goede infrastructuur (wegen, parkeren, internet). Daarbij ligt de nadruk op Veldzicht en blijft er voor Kerkdennen een minimaal voorzieningenniveau (vanwege veiligheid en leefbaarheid).
- ⊕ Voor langdurig verblijf (buiten eigen terrein) zijn industrieterreinen niet bedoeld; vrachtverkeer kan dan ook niet langer parkeren dan noodzakelijk vanwege laad- en lostijden.
- ⊕ In 2050 is de functie van Kerkdennen herzien naar een woonbestemming. De bedrijven van Kerkdennen zijn dan verplaatst naar Veldzicht of andere regionale bedrijventerreinen.
- ⊕ Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten voor openbaar vervoer en fietsverkeer (voor ondernemers en hun werknemers).
- ⊕ Hittestress verminderen op bedrijventerreinen door meer groen aan te leggen.

6.2 Werken en rusten

Wij hechten grote waarde aan een goede balans tussen werken, zorgen en rusten. De ontwikkeling naar een 24-uurs economie lijkt niet te stoppen. Tegelijkertijd zien we mensen op zoek naar meer rust en onthaasting. De coronacrisis heeft die behoefte onderstreept. Onze samenleving en economie gedijen als er rustmomenten zijn. Vanuit onze christelijke levensovertuiging genieten wij van de zondag als collectief rustmoment. God geeft ons niet voor niets zes dagen om te werken, en een zevende dag om te genieten van rust, kerkdiensten, verstillingsmomenten en van gezin en familie.

We zien dat door de toename van koopzondagen veel kleine zelfstandigen het extra moeilijk hebben gekregen en soms zelfs door

eigenaren van winkelcentra worden gedwongen hun winkel op zondag open te stellen. Wij vinden dat een ongewenste ontwikkeling. Daarom:

- + Wij willen geen zondagsopenstelling in Ermelo.

6.3 Recreatie en toerisme

Wij willen dat inwoners van Ermelo kunnen ontspannen dichtbij huis. De coronacrisis heeft geleerd dat we hierin nog meer moeten investeren. Samen met recreatie- en toeristische ondernemers maakt de gemeente een plan met als doel het stimuleren en verduurzamen van verblijfsrecreatie in en rond Ermelo. De provincie is al vergevorderd met haar plannen voor recreatiezonering. Gebieden die rust en bescherming nodig hebben worden daarin ontzien ten opzichte van gebieden waar meer (recreatie) mogelijkheden zijn. Er komt een balans tussen natuur, cultuur en recreatieve waarden.

De ChristenUnie pleit voor de volgende punten:

- + Naast de ontsluiting van onze toeristische trekpleisters gaan we inzetten op een optimale ontsluiting van fiets-, wandel- en andere (recreatieve) routes, voor zowel recreatie als het woon-werk verkeer.
- + Inzet op gebiedspromotie (Ermelo en Veluwe), samen met de VVV (Ermelo Buitenleven), het Cultureel platform, inwoners en lokale ondernemers.
- + De projecten 'Visit Veluwe' en 'Vitale vakantieparken' kunnen in een regionale samenwerking leiden tot versterking van Ermelo als toeristische trekpleister.
- + Het gebied rond strand Horst is momenteel in ontwikkeling en hierin is een evenwicht tussen economie, recreatie en natuurbehoud van belang.

6.4 Bloeiend Ermelo

De detailhandel verandert van aard en structuur. Hierop moeten we de komende periode inspelen. De ChristenUnie let hierbij op de leefbaarheid van de kernen en op sociale veiligheid in en rond winkelgebieden.

Dit willen wij:

- + Om het winkelgebied in Ermelo meer te concentreren, en de leefbaarheid te bevorderen, gaan we winkelbestemmingen zo nodig wijzigen in woonbestemmingen.
- + Door een (gezamenlijke) aanpak van winkelcriminaliteit en een goed winkellocatiebeleid wordt de positie van (kleine) winkeliers verbeterd.
- + Wij zetten ons in voor optimaal onderhoud en de uitstraling van de winkelgebieden. Toegankelijkheid voor mensen met een beperking is een belangrijk punt van aandacht hierbij.
- + In Horst–Telgt, Speuld en de andere kernen toont men graag initiatief voor een leefbare gemeenschap en succesvol ondernemen. Bij visievorming, besluitvorming en uitvoering van beleid wordt hier optimaal gebruik van gemaakt. Dit geldt als voorbeeld voor burgerinitiatief en participatie voor de gemeente Ermelo.

- + Bouwen in het buitengebied wordt beperkt tot de kernen en/of geclusterd.
- + Wij willen dat gemeente overlegt met iedere kern over het aanstellen van een gebiedscoördinator en een ambtelijk contactpersoon
- + Wij willen voor iedere kern beleid op maat.

6.5 Waardering van voedsel

Het is belangrijk om te weten waar ons eten vandaan komt. Daarbij is een betere verbinding tussen stad en platteland van belang. Ook de lokale overheid kan een andere eetcultuur bevorderen door bij te dragen aan meer lokale, biologische en gezondere producten en voedselketens.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen verbinding tussen school, voedsel en natuur. Elke basisschoolklas krijgt de gelegenheid om een (circulaire) boerderij te bezoeken, een schooltuin aan te leggen of een excursie naar een natuurgebied te maken. Zo kunnen leren kinderen wat gezond voedsel is, hoe dat duurzaam kan worden geproduceerd en wat voor impact voedsel heeft. Bovendien kan dit behulpzaam zijn bij het onderwijs over duurzaamheid en klimaatverandering in het algemeen en specifieke onderwerpen als vegetarisme en recycling.
- ⊕ De komende periode willen wij dat de gemeente samen met boeren, voedselproducenten en de (super)markten gaat inzetten op het promoten van het eten van lokale producten.
- ⊕ Wij willen de mogelijkheid faciliteren voor lokale voedselproducenten om hun producten te verkopen op de weekmarkt in Ermelo.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente Ermelo het goede voorbeeld geeft en dus ook zelf inzet op 100% duurzaam en zo lokaal mogelijk.

6.6 Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische

basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving.

Dit willen wij:

- ⊕ Bij het opstellen van een visie op het buitengebied willen wij inzetten op een toekomstbestendige agrarische sector. Kernwoorden hierbij zijn: Kringlooplandbouw, lokale voedselketens en de boer als medebeheerder van de openbare ruimte. Agrariërs kunnen daarbij gebruik maken van een onafhankelijke coach.
- ⊕ De ChristenUnie waardeert de verantwoordelijkheid die landbouwbedrijven nemen op het in stand houden van het agrarisch gebied. Landbouwbedrijven krijgen daarnaast ruimhartig de mogelijkheid nevenactiviteiten uit te voeren zoals landschapsonderhoud, toerisme etc.
- ⊕ Landbouwondernemingen krijgen de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken, voor zover deze een bijdrage levert aan duurzaamheid, dierenwelzijn, energiebesparing, milieu en landschap.
- ⊕ Boeren krijgen een adequate vergoeding voor natuur- en landschapsbeheer en weidevogelbeheer.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente Ermelo beleid ontwikkelt op het gebied van dierenwelzijn.

Hoofdstuk 7 Meedoen op de arbeidsmarkt

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen en contacten aangaan met anderen.

Veel mensen hebben de afgelopen periode een beroep moeten doen op de steunmaatregelen van het rijk. Dat waren veelal mensen met een eigen zaak of ZZP'ers. Het is belangrijk dat zij hun beroep weer op kunnen pakken en uit hun bedrijf weer een inkomen kunnen halen. Ook maken in onze gemeente nog veel mensen gebruik van de bijstand/participatiewet. Het is goed dat we veel regelingen hebben om deel blijven nemen aan de samenleving, en om een fatsoenlijk inkomen te hebben. Er zijn daarnaast te veel mensen die ondanks een baan dichtbij of onder de armoedegrens leven. Ook het langdurig gebruik maken van regelingen maakt dat mensen steeds verder wegzakken in structurele armoede. Dit willen we niet laten gebeuren.

We leven in één van de rijkste landen ter wereld maar ook in Nederland is armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. Wij vinden dat niemand in Ermelo aan zijn of haar lot mag worden overgelaten.

Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij zetten ons in voor een bijstandsbeleid waarbij de nadruk ligt op vertrouwen en de menselijke maat. Pas daarna komt de gerichtheid op het opsporen van fraude.

- ⊕ Als inwoners (een deel van) hun bijstandsuitkering moeten terugbetalen gaat de gemeente met de inwoner in gesprek over een betalingsregeling.
- ⊕ Wanneer mensen bewust misbruik maken van regelingen, fraude plegen of niet willen werken, stellen we duidelijk een grens.

7.1 Aan het werk

De arbeidsmarkt is constant aan het veranderen. Naast vaste contracten bij bedrijven, beginnen steeds meer mensen voor zichzelf als ZZP'er.

Binnen de zorg, logistiek, en de bouw volgen de technologische ontwikkelingen elkaar snel op. Nieuwe beroepen komen op en mensen die al lang in een bedrijf werken, zullen vaker moeten worden bij- of omgeschoold. Voor de een is dat vanzelfsprekend, voor de andere persoon is dat lastig. Vooral jongeren zijn daarin kwetsbaar.

Dit willen wij:

- ⊕ De gemeente ontwikkelt visie voor de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Daarnaast vervult zij een rol als netwerkpartner om samen met bedrijven en onderwijs deze aansluiting te verbeteren.

Wij zien graag dat overheid, onderwijs en ondernemers samen optrekken om mensen aangehaakt te houden in deze ontwikkelingen. Er zijn positieve resultaten van mentorprojecten, JobHulpMaatjes, meester-gezel-constructies en coachingstrajecten, waarbij vrijwilligers werkzoekenden ondersteunen of waarbij ondernemers als een mentor startende ZZP'ers op weg helpen.

Voor mensen met een beperking moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nou

betaald, of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in, en maakt bedrijven enthousiast hiervoor, ook door ze te ontzorgen.

Mensen met een beperking verdienen aandacht en begeleiding op de werkvloer door een coach of een collega die kennis heeft van de problemen die ze dagelijks ervaren. Dit zorgt voor meer begrip van collega's en meer werkplezier bij de werknemer. Het is belangrijk dat UWV en gemeenten deze ondersteuning inkopen/aanbieden. Daarbij zijn we alert op misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen.

Re-integratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen moeten juist worden gestimuleerd. De gemeente Ermelo zoekt betrouwbare en 'vaste' partners zodat we duurzame plaatsingen realiseren.

Wij vinden het belangrijk te benadrukken dat mensen meer zijn dan alleen hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving kan, zeker voor het welbevinden van iemand, heel waardevol zijn. Ook voor de maatschappij.

Met de Participatiewet is de rol van het SW-bedrijf (Sociale Werkplaats) veranderd. De Inclusief Groep is het SW-bedrijf van de gemeente Ermelo. We vinden dat de gemeente goed gebruik moet maken van de kennis en expertise van de Inclusief Groep bij begeleiding van mensen die moeilijk een reguliere baan kunnen vervullen. Daarnaast zijn wij voor een coöperatieve samenwerking tussen de Inclusief Groep en werkgevers.

*In Ermelo is er ruimte voor
mooi werk!*

- *Van leerplek naar werkplek, en liefst duurzaam*
- *Het netwerk van scholen en werkgevers wordt gefaciliteerd*
- *Eén ondernemersloket*
- *Extra stimulans vrijwilligerswerk.*

Dit willen wij:

- ⊕ De gemeente geeft het goede voorbeeld en neemt zelf mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst.
- ⊕ De gemeente ondersteunt inwoners met een bijstandsuitkering niet alleen bij het zoeken naar werk, maar ondersteunt ook bij de randvoorwaarden die hierbij van belang zijn. Denk aan schulden of psychische problematiek.
- ⊕ Bij het zoeken naar werk voor mensen met een bijstandsuitkering, let de gemeente erop dat het om duurzame werkplekken gaat. Zo voorkomen we dat deze mensen na een korte tijd opnieuw werkloos raken.
- ⊕ Als iemand zich bij de gemeente meldt voor een bijstandsuitkering, kijkt de gemeente eerst of er direct al een geschikte werkplek voor deze persoon beschikbaar is.
- ⊕ De gemeente zet in op meerjarige projecten en programma's van vrijwilligers waarbij kwetsbare doelgroepen meerjarig worden ingezet in het bedrijfsleven en/of maatschappelijke organisaties.
- ⊕ Wij vinden dat de gemeente heel zorgvuldig moet zijn als het gaat om het vragen van een tegenprestatie. Het is belangrijk een tegenprestatie zoveel mogelijk aansluit bij de eigen kennis en talenten van mensen. De tegenprestatie mag niet ten koste gaan van regulier werk en ook mantelzorg geldt als tegenprestatie
- ⊕ Wij willen dat er aparte aandacht is voor re-integratie van jongeren met een arbeidsbeperking. Daarvoor zoekt de gemeente samenwerking op met onderwijs en andere betrokken instanties.
- ⊕ Wij willen dat aan vluchtelingen maatwerk geboden wordt om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen.

7.2 Armoede en preventie

Elk kind dat in Ermelo in armoede opgroeit is er een te veel. Veelzeggend is dat 60 procent van deze arme kinderen, werkende ouders heeft. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op. Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen, moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering van armoede. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Wij willen de vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie over gaat doorbreken. Armoederegelingen zijn bedoeld om mensen en gezinnen te helpen. Wij willen dat gezinnen optimaal gebruik maken van de regelingen door hen actief op deze regelingen te wijzen. Jongeren zijn financieel kwetsbaar. Een integrale aanpak is voor hen heel belangrijk. Omgaan met financiën maakt onderdeel uit van het preventieve programma van de gemeente.

Dit willen wij:

- ⊕ Er moet doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer aangeboden worden aan mensen met een uitkering. Dit kan in samenwerking met door middel van een SchuldHulpMaatje of een financieel café. Zo wordt de toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen zo laagdrempelig mogelijk.
- ⊕ De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat zij betalingsachterstanden tijdig melden en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen.

- ⊕ De gemeente houdt bij subsidies voor duurzaamheidsmaatregelen rekening met de minima. Zo

- zorgen we ervoor dat ook minima in Ermelo mee kunnen doen en profiteren van een lagere energierekening
- + Wij willen dat voorzieningen voor hulp en financiële ondersteuning beter bekend zijn bij de doelgroep, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een Voorzieningenwijzer.
  - + O.a. scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het sociaal wijkteam.
  - + Regelingen voor minima moeten ook beschikbaar zijn voor de groep die met hun inkomen net boven de bijstandsnorm zit.

Schulden

Om te voorkomen dat voor zowel mensen zelf, als ook voor schuldeisers en de samenleving de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen, vindt de ChristenUnie dat de gemeente snelle en toegankelijke schuldhulpverlening moet bieden. De gemeente Ermelo moet ingewikkelde bureaucratie vermijden.

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast. In de situatie waarbij mensen wel willen betalen, maar niet kunnen betalen, willen we dat de gemeente Ermelo sociaal gaat incasseren. Bij het ontstaan van betalingsachterstanden kijkt de gemeente naar de situatie van de persoon. Maatwerk dus.

We gaan altijd uit van vertrouwen en de gemeente moet hulp bieden bij het herstellen van een fout of bij het organiseren van een betalingsregeling. Dit geldt voor alle gemeentelijke afdelingen.

En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op gemeentelijke steun rekenen.

Plan voor armoedebestrijding

- *Een betere samenwerking tussen professionals en vrijwilligers*
- *Vooraf samenwerken met relevante partijen als Schuldhulpmaatje, diaconie en voedselbank*

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen per schuldenaar, één regisseur. De gemeente maakt als regisseur concrete afspraken met deze partners om de hulp te stroomlijnen en biedt daarin ondersteuning aan.
- ⊕ Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen. Wij zetten in op kortere schuldhulptrajecten met goede begeleiding, zodat mensen sneller zicht hebben op een schone lei.
- ⊕ De gemeente Ermelo kijkt kritisch naar het eigen gedrag als schuldeiser. De gemeente zet in op betalingsafspraken met minima en betreft waar mogelijk vrijwilligers die de inwoner hierbij kunnen ondersteunen.
- ⊕ Bij de aanpak van problematische schulden willen wij dat de gemeente oog heeft voor de invloed van laaggeletterdheid en digibeten.
- ⊕ In Ermelo maken we een plan waarbij werkgevers die te maken hebben met werknemers in schulden, in samenwerking met de gemeente hun werknemer kunnen ondersteunen. De gemeente Ermelo maakt ook werk van de ondersteuning van ondernemers en ZZP'ers met schulden, door ook voor hen schuldhulp te realiseren.
- ⊕ Bij schuldenaanpak werkt de gemeente actief samen met partners als SchuldHulpMaatje, maatschappelijk werk, de welzijnsstichting de Voedselbank en de diaconie. De gemeente stimuleert de samenwerking tussen deze partijen en zorgt voor een goede verhouding tussen professionals en vrijwilligers.
- ⊕ Bij dakloosheid door huurschuld werken we in Ermelo aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties. In Ermelo worden gezinnen met kinderen onder de 12 niet uit hun woning gezet.

Hoofdstuk 8 Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Ieder mens heeft ruimte nodig. Ruimte om te wonen, te werken, te reizen en te recreëren. Maar de ruimte is beperkt, belangen botsen. Natuur, stikstof, woningnood, klimaat en economie, produceren en consumeren, onze keuzes zijn ingegeven door het beschermen van het natuurlijk evenwicht dat God in de schepping heeft gelegd. Duurzaam ruimtegebruik is het uitgangspunt. Wonen gaat over zoveel meer dan stenen stapelen. Wonen gaat over samenleven, over samenhang, over gemeenschappen in een straat, buurt of wijk. Wij zetten ons in voor de kansen van starters en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

8.1 Wonen

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen, duur betaalde woningen staan soms onder water en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. Wij willen dat de gemeente Ermelo met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

Wij zetten ons in voor de kansen van starters, alleenstaanden en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

Keuzes die we nu maken, hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen (krimp en/of groei) maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herindelen van al bebouwd

gebied. De gemeente Ermelo zal duidelijke keuzes moeten maken. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar inwoners bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving. Ook is het belangrijk dat de infrastructuur op orde is, zoals wegen, fietspaden, openbaar vervoer en snel internet.

Beschikbare woningen

Dit willen wij:

- ⊕ Het woonbeleid van de gemeente Ermelo moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven. Naast woningcorporaties, krijgen ook buurtverenigingen, wijkraden en huurdersverenigingen wat ons betreft een belangrijke rol bij het opstellen van deze visie.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente voor buurten en wijken leefbaarheidsbeleid ontwikkelt samen met betrokkenen zoals: welzijnswerk, politie, onderwijs, bewoners, corporaties. Daarbij stimuleert de gemeente ook 'minibuurtjes': sociaal omzien op straatniveau.
- ⊕ Wij willen dat er regionaal wordt samengewerkt tussen gemeenten als het gaat om wachtlijstbeheer, nieuwbouw en studentenhuisvesting.
- ⊕ Wij willen dat er strategisch gebouwd wordt. Om groene ruimte buiten én binnen het dorp te behouden, blijven we inzetten op slimme verdichting, onder andere door iets hoger te gaan bouwen. Bouwen in het buitengebied gebeurt alleen voor zover dat in lijn is met de buurtplannen. Dat staan we wel beperkt toe en alleen in overeenstemming met de ladder duurzame verstedelijking
- ⊕ In veel winkelpanden mag al gewoond worden omdat er een dubbele bestemming op zit. Waar dat niet zo is willen wij de transformatie van leegstaande winkels naar woningen

bevorderen. De gemeente heeft daarbij vooral een rol in wijziging van bestemmingsplannen.

- ⊕ De gemeente Ermelo gaat actief op zoek naar plekken binnen de gemeentegrenzen waar grootschalige nieuwbouw plaats kan vinden.
- ⊕ De gemeente luistert naar de wensen bij woningbouwplannen en stimuleert eveneens UWOON te participeren met de bewoners in de wijken. Zodoende wordt er betrokkenheid gecreëerd en krijgen nieuwe plannen een gezamenlijk karakter. Uwoon houdt (minimaal) 10% van de huurwoningen in de laagste (goedkope) huurprijsklasse.
- ⊕ Wij willen dat het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), om in gezamenlijkheid woningen te ontwikkelen, wordt gestimuleerd.

Ermelo krijgt een passend woningaanbod

- *Woningen voor jong en oud*
- *Kerkdennen wordt voor 2050 woonwijk*
- *Bouwen in de sociale sector krijgt extra aandacht*
- *Grondgebonden eengezinswoningen, levensloopbestendige woningen, tiny-houses en CPO's.*

Duurzame woningen

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid uitvoert door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.
- ⊕ Wij willen dat woningen in Ermelo duurzaam gebouwd worden en de gemeente inzet op verduurzaming van bestaande woningen (nul-op-de-meter). Wij willen dat de duurzaamheidslening in Ermelo beschikbaar is.
- ⊕ Wij willen dat voor elke nieuwe woning er in Ermelo een extra boom geplant wordt. Zo blijft Ermelo de groene gemeente die het wil zijn.

Ouderen

Wij willen dat de gemeente Ermelo de komende periode fors gaat investeren in (aangepaste) woningen en gemeenschappelijke woonvormen voor onze ouderen. Collectieve woonvormen zijn belangrijk omdat ze zorgen voor onderling contact, gezelschap en burenhulp. Ook bevordert het realiseren van voldoende woningen voor ouderen de doorstroom op de woningmarkt.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat er in Ermelo ruimte komt voor woonzorgprojecten maar ook voor meergeneratiewoningen, inclusieve wijken en hofjes.
- ⊕ Wij vinden dat er in Ermelo geen belemmeringen mogen zijn voor collectieve woonvormen voor senioren ('kruis knarrenhofjes') en gemengd wonen.
- ⊕ Wij willen een vast te stellen percentage van de nieuw te bouwen woningen in Ermelo reserveren we voor passende woonvormen voor ouderen. Bovendien wordt toegankelijkheid standaard meegenomen bij nieuwbouw, zodat alle nieuwe woningen levensloopbestendig zijn.

- ⊕ Wij willen zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken bouwen in Ermelo, waardoor men langer in het eigen huis kan blijven wonen. Dit kan niet zonder een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving neemt de gemeente weg. Woningcorporaties grijpen renovaties aan om woningen levensloopbestendig te maken.

Betaalbare woningen, ook voor jongeren

Wonen is voor woningeigenaren die al decennia een huis bezitten meestal goed betaalbaar, voor jongeren en huurders in de vrije sector is betaalbaar wonen in onze gemeente een heel ander verhaal. Daar maken we ons grote zorgen over.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat nieuwkomers op de woningmarkt betaalbaar kunnen starten. Starters moeten in Ermelo hun wooncarrière kunnen beginnen. We willen de schaarste eerlijk verdelen en een deel van de te bouwen en vrijkomende sociale huurwoningen reserveren voor starters, die op hun beurt doorstromen zodra hun inkomensniveau dat toelaat.
- ⊕ Wij willen starters ruimte geven op de woningmarkt. Naast de startersleningen wordt er gezocht naar nieuwe instrumenten zoals bijvoorbeeld Duokoop (de koper koopt alleen de woning en niet de grond) en koopgarant (kopen met korting meestal via de woningstichting).
- ⊕ Wij willen mogelijkheden zoeken voor 'duo-wonen': Jongeren en senioren delen een te grote (senioren)woning, zodat jongeren een woonstart kunnen maken en er tegelijk sprake is van een bepaalde mate van ondersteuning voor de oudere(n).
- ⊕ Wij willen dat er lokaal samengewerkt wordt met partners om de slagingskans voor huisvesting te vergroten. UWOON, gemeente en instellingen dragen hier actief aan bij. De

gemeente schrijft 18-jarigen aan dat inschrijven voor een woning verstandig is gezien de lange wachttijd.

Woningcorporaties

Wij willen dat de gemeente Ermelo woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen, maar vraagt daarbij wel duidelijke kaders via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. De komende raadsperiode moet er een plan zijn hoe we in Ermelo de bestaande woningvoorraad volledig gaan verduurzamen.

Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk. Daarbij organiseren corporaties het leefbaarheidsbeleid niet alleen vóór maar vooral mét de bewoners in Ermelo.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen ruim baan voor woningcorporaties. Naast betaalbare koopwoningen, zijn er vooral meer sociale en (lage) middeldure huurwoningen nodig, waaronder appartementen en studio's voor starters en gescheiden gezinnen.
- ⊕ Wij willen dat gemeente Ermelo samen met de woningcorporaties doelen opstelt, gericht op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen.

De gemeente maakt prestatieafspraken met de woningcorporaties. Wij willen dat hierin aandacht wordt besteed aan de volgende punten:

- ⊕ Er moeten voldoende goede sociale huurwoningen beschikbaar zijn.
- ⊕ Er moet aandacht zijn voor de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector.

- ⊕ Verkoop bestaande voorraad woningen moet overwogen worden.
- ⊕ Het aantal nieuw te bouwen woningen moet waar mogelijk vergroot worden.
- ⊕ Bestaande woningen moeten verduurzaamd worden. Ook bij nieuwbouw is duurzaamheid de norm.
- ⊕ In de planning moeten ook de aantallen van speciale doelgroepen meegenomen worden, zoals te vestigen statushouders, mensen die vanuit de beschermde woonvorm naar zelfstandig wonen gaan met ambulante begeleiding, arbeidsmigranten en tienermoeders.

Duurzame woningen en andere gebouwen

Verduurzaming van de woningvoorraad is een immense opgave en vooral ook een zaak van lange adem. Bij de energietransitie is isolatie van woningen van groot belang. Deze transitie raakt alle terreinen van onze economie en samenleving, niet in het minst de gebouwde omgeving.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen een wijkgerichte aanpak van bestaande bouw. In de bestaande bouw wordt jaarlijks een ambitieus maar realistisch aantal woningen voorzien van een duurzame warmteoplossing. Dit gebeurt in een wijkgerichte aanpak.
- ⊕ Wij willen klimaatbestendige nieuwbouw. Bij nieuwbouw gaat het niet alleen om energiebesparing en gasvrij bouwen, maar ook om klimaatbestendigheid, zowel voor wat betreft de omgang met water - waaronder het afkoppelen van hemelwater en afvalwater - als het voorkomen van hittestress. We willen dat Ermelo beter gebruik maakt van de huidige juridische mogelijkheden en verkent wat er extra nodig is, zoals aanpassing van het Bouwbesluit.
- ⊕ Wij willen nul-op-de-meter bij nieuwbouw. Wij stimuleren de bouw van nul-op-de-meterwoningen bij nieuwbouw door

woningcorporaties. Op deze manier versnellen we de verduurzaming van de woningbouwsector.

- ⊕ Wij willen energiearmoede voorkomen. Wijken met slecht geïsoleerde huizen en bewoners met lage inkomens moeten niet achteraan, maar vooraan staan bij de energietransitie. Waar aardgas geleidelijk wordt vervangen door duurzame warmte, wordt ook geïnvesteerd in isolatie, zodat de energierekening echt omlaaggaat. Daardoor blijven de woonlasten bij verduurzaming gelijk (woonlastenneutraal) en worden woningen ook nog eens comfortabeler.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu

8.2 Ruimte

Het inrichten en onderhouden van de openbare ruimte behoort tot het dagelijks werk van de gemeente. Een belangrijk deel van ons leven maken we gebruik van gemeentelijke voorzieningen. De straatverlichting werkt, de straat ligt er netjes bij, er zijn bosjes en grasvelden. Met dit dagelijks werk draagt de gemeente bij aan ons geluk.

De openbare ruimte heeft invloed op onze gezondheid. Als we wandelen, kunnen spelen, hardlopen, of fitnessen in de buitenruimte. Een hardlooprondje wordt spannender als er een start en finishstreep op de weg staan.

Ook Ermelo moet zich voorbereiden op klimaatverandering. Er komen meer hoosbuien en meer hittegolven. Wij vinden dat juist bij de inrichting van de openbare ruimte je daar nu keuzes in moet maken. Met meer ruimte voor water en groen wordt het dorp robuuster. Tegelijk geeft dit weer meer kansen voor biodiversiteit.

Ook voor ons gevoel van veiligheid, de vrijheid om anderen te ontmoeten en contacten te leggen is een goede, sociaal veilige, openbare ruimte van levensbelang.

Wij denken dan ook aan groepen die minder makkelijk hun weg vinden, mensen met rollator, blindenstok, of kinderwagen, iedereen moet in onze gemeente zijn of haar weg kunnen vinden. In Ermelo moet er voldoende ruimte voor kinderen zijn om te spelen, in speeltuinen, maar ook in bosjes om hutten te kunnen bouwen en in bomen te klimmen. De openbare ruimte moet uitdagen tot spelen en bewegen, ook voor volwassenen.

De openbare ruimte geeft ruimte aan water en groen om klimaatverandering te kunnen vangen. Stortbuien kunnen zo beter opgevangen worden, bij hete zomers gaan we zo hittestress tegen. Ook dient de gemeente zich voor te bereiden op lange extreem droge perioden met risico van bosbranden en zoetwatertekort.

Dit willen wij:

- + Het centrum wordt waar mogelijk 'vergroend' om hittestress tegen te gaan.
- + Onze gemeentelijke gebouwen krijgen zo veel mogelijk groene gevels en daken.
- + Wij willen dat toegankelijkheid ook voor mensen met een beperking bij het ontwerpen van de openbare ruimte uitgangspunt is.
- + Gemeentebestuurders en raadsleden in Ermelo moeten minimaal één keer per raadsperiode een toegankelijkheidswandeling maken met ervaringsdeskundigen. Dus een geblinddoekte wandeling onder begeleiding van iemand die blind is, of een rondje in een rolstoel. Zo worden de gemeentebestuurders zich bewust van het belang van toegankelijkheid en direct ambassadeurs voor toegankelijkheid.
- + Wij willen afspraken over de openbare ruimte door middel van een (beeld)kwaliteitsplan maakt de gemeente met haar inwoners.
- + Wij willen ruimte aan inwoners geven om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden.

- ⊕ Wij willen open landschappen behouden, versnippering voorkomen. Open landschappen mogen niet steeds kleiner worden. Verrommeling, versnippering en opdringerige zichtlocaties langs wegen willen we tegengaan.
- ⊕ Wij willen zoeken naar mogelijkheden voor jongeren in de vorm van wijkcentra en/of parkjes zoals bijvoorbeeld bij Chr. College Groevenbeek waar een combinatie van groen en ontspanning is.
- ⊕ Wij vinden goed beheer en onderhoud belangrijk. Het wegwerken van onderhoudsachterstand heeft prioriteit.
- ⊕ Wij willen zoveel mogelijk groen, gras en bloemen bij openbare ondergrondse afvalcontainers om op een positieve manier zwerfval tegen te gaan.
- ⊕ De blijde bermen blijven we in stand houden om de bedreigde bijenstand tegen te gaan. Dit houdt in dat de gemeente zaaigoed verstrekt voor bermen aan burgers, die het onderhoud daarvan op zich willen nemen.

Omgevingswet

Per 1 januari 2022 komt een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat maar ook het sociale- en gezondheidsdomein.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen een goede participatieverordening waarin beschreven staat hoe de participatie van burgers vormgegeven moet worden. Vooral: laat de gemeente daarin een goed voorbeeld geven.

- ⊕ We pleiten voor een goede omgevingsvisie op gemeentelijk niveau; bij voorkeur gemaakt in dialoog met de bewoners van de verschillende (sub-)wijken;
- ⊕ Belangrijk is ook een goed werkend DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Wij willen daarom goede ondersteuning regelen voor burgers die niet (zo) digitaal vaardig zijn via de bibliotheek.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente Ermelo bij de uitvoering van de Omgevingswet nauw samenwerkt met de Provincie en de Waterschappen.

Groene Schoolpleinen

We willen graag groene schoolpleinen. Kinderen vinden een groen schoolplein leuker, mooier en prettiger, ze zijn dan geconcentreerder, rustiger, bewegen meer, zijn meer in contact met de natuur en hebben een meer uitdagende speelomgeving. Daarnaast draagt een groen schoolplein bij aan verminderen van wateroverlast, hittestress en is het goed voor de biodiversiteit.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat de gemeente scholen stimuleert om schoolpleinen, waar nodig en mogelijk, te ontstenen en te vergroenen. Zie het voorbeeld van het Pretoriusplein. Hiervoor wordt eerst gekeken naar het eigen budget van de scholen en wat past binnen de mogelijkheden.

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

Dit willen wij:

- ⊕ Bij de inrichting van de openbare ruimte in Ermelo wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- ⊕ Bij elke ontwikkeling van woningbouw wordt compensatie van natuur- en landschapswaarden onderdeel van de planvorming. Als voorbeeld nemen wij de woonwijk die op Veldwijk wordt gerealiseerd, daar worden de woning ingepast in de parkachtige setting.
- ⊕ Wij hanteren natuur-inclusief bouwen als norm. Compensatie van 'natuur' wordt de standaard. Boscompensatie gaat uit van de kroonprojectie (hoe groot wordt de boom, wat is de natuurwaarde) en niet van het aantal gekapte bomen.
- ⊕ Wij willen het budget voor natuur- en milieueducatie behouden en stimuleren nieuwe initiatieven daartoe.
- ⊕ Wij pleiten voor een revolverend (terugbetalen en dan opnieuw uitlenen) landschapsfonds: Een landschapsfonds waaruit geleend kan worden om de ontwikkeling van landschapsplannen financieel te ondersteunen.
- ⊕ Wij pleiten voor een integraal heidebeheerplan, waarin gebruiksbelangen worden afgewogen (hondenloop, wandelaars, fietsers) en maatregelen worden verwoord tot behoud van de heidegebieden.

Afstemming over kwetsbare natuur bij Regionale Energie Strategie (RES)

Ruimtelijke principes en afwegingskaders voor natuur en landschap zijn voor de meeste RES'en nog onvoldoende uitgewerkt. Wij pleiten voor een goede balans tussen het belang van duurzame energieopwekking en het belang van landschappelijke waarde.

Verkeerde keuzes kunnen zeer negatieve en langdurige consequenties voor natuur en landschap hebben.

Dit willen wij:

- Wij willen de organisaties en bewoners uit de omgeving actief betrekken bij het uitwerken van de plannen. Anders komen we bij de uitvoering in de problemen, raken we achter in het halen van onze doelen en delft de natuur verder het onderspit.

Hoofdstuk 9 Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

Goede wegen, paden en OV-verbindingen zijn noodzakelijk om economische, sociale en culturele activiteiten te ondernemen. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. Maar de groeiende mobiliteit mag niet ten koste gaan van onze leefomgeving.

Meer dan de helft van de verplaatsingen gebeurt op korte afstand. Daarom krijgt langzaam verkeer in Ermelo voorrang. Dit maakt onze woonomgeving leefbaar, veilig en duurzaam.

Bij verdeling van de openbare ruimte binnen onze gemeente kiezen wij daarom voor het STOP principe: Eerst Stappen, dan Trappen (fiets), dan Openbaar vervoer en vervolgens pas de Personenwagen.

Wij gaan ons de komende periode verder inzetten voor verduurzaming van de mobiliteit (volledig CO₂-neutraal in 2040), voor het vermijden van overbodig verkeer en voor vergroting van het aandeel lopen, fietsen en openbaar vervoer in de totale mobiliteit in Ermelo.

Om deze duurzame mobiliteitstransitie te realiseren investeren we in sociaal veilige wandelroutes, in meer ruimte voor de fiets met een fijnmazig netwerk van doorfietsroutes met een hoge kwaliteit, in snelle, frequente en rechtstreekse busverbindingen en in een goede afstemming tussen mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling. De gemeente Ermelo is (samen met provincie en Rijk) verantwoordelijk voor infrastructuur van hoog niveau.

9.1 Voetgangers

Dit willen wij voor voetgangers:

- Barrières voor voetgangers moeten verdwijnen, te beginnen bij basisscholen, winkelcentra, zorgvoorzieningen en andere belangrijke ontmoetingsplekken en de looproutes daarnaartoe.

Verhoogd liggende trottoirs moeten op elke hoek voorzien zijn van op- en afritbanden voor rolstoelen, rollators en kinderwagens. Voetpaden moeten volledig gebruikt kunnen worden dus obstakels worden weggehaald en overhangend groen of heggen teruggebracht tot de erfgras. Voor ouderen en andere mensen die minder mobiel zijn worden de looproutes naar het centrum, belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg)voorzieningen zoveel mogelijk aangepast naar hun behoeften (comfortzones).

- + Extra aandacht gaat uit naar veilig oversteken op de routes van/naar zorginstellingen, zoals bij de Smutslaan en bij de Fokko Kortlanglaan.
- + Wandelpaden van en naar openbare voorzieningen wil de ChristenUnie voorzien van voldoende bankjes, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn, geregeld kunnen rusten of elkaar ontmoeten.
- + In het gemeentelijke handboek voor de inrichting van de openbare ruimte komen duidelijke eisen voor de toegankelijkheid.

9.2 Fietsers

- + Wij blijven een ambitieuze fietsagenda voor Ermelo houden, gericht op groei van het fietsverkeer en onderstreept daarbij de doelstellingen van TourdeForce2020. Ermelo is en blijft een toonaangevende fietsgemeente. Een duurzaam fietsnetwerk leidt tot versterking van het toerisme. Belangrijke thema's in deze agenda zijn: veiligheid, parkeren, fiets delen en elektrisch fietsen.

Dit willen wij voor fietsers:

- ⊕ Wij willen een apart fietsbudget in de begroting en er wordt maximaal gebruik gemaakt van subsidies van andere overheden. Inzet is door deze extra investeringen het fietsgebruik te laten groeien naar tenminste 50% van alle ritten in Ermelo tot 7,5 km. In samenwerking met de omliggende gemeenten en de provincie investeren we ook in veelgebruikte woon-werk routes. We zijn voor de aanleg van een doorgaande fietsroute F28.
- ⊕ Wij willen meer fietsstraten waar de auto 'te gast' is en de fiets voorrang heeft. Onder meer de Dirk Staalweg wordt omgebouwd tot fietsstraat met rood asfalt.
- ⊕ Wij willen (regionale) doorfietsroutes van Ermelo naar Zwolle en Amersfoort. Op deze routes heeft de fiets zo veel mogelijk voorrang. Zo stimuleren we het gebruik van de fiets in het woon- werkverkeer met zo min mogelijk hinder van obstakels en het overig verkeer.
- ⊕ Wij willen fietsvriendelijke wijken. De gemeente gaat bij nieuwbouw of herstructurering van wijken, waaronder plan Veldwijk, uit van het fietsverkeer en richt wijken fiets- en kindvriendelijk in. Er komen sociaal veilige fietsverbindingen die wijken onderling snel verbinden.
- ⊕ Bij winkels en bushaltes willen wij genoeg fietsenrekken die voldoen aan de normen van Fietsparkeur zodat fietsen veilig en gebruiksvriendelijk kunnen worden gestald. In de Stationsstraat worden voldoende fiets voorzieningen aangebracht, waarbij waar nodig parkeerplaatsen worden opgeofferd.
- ⊕ Wij willen dat gemeente samen met andere gemeenten in de regio fietsvriendelijke horeca het predicaat fietscafé gaat geven. Deze gelegenheden hebben voldoende stallingen, een sanitaire ruimte, een EHBO-uitrusting, een fietsreparatieset inclusief fietspomp en een gratis watervulpunt. Daarnaast bieden zij de mogelijkheid om elektrische fietsen op te laden.

- ⊕ Wij willen aandacht vragen voor deelfietsen en scooters. De gemeente opent met de NS of een andere deelfietsaanbieder verhuurpunten voor de OV-fiets of een ander deelfietsstelsel. Deelfietsen moeten 24 uur per dag beschikbaar zijn. Om verrommeling van de openbare ruimte te voorkomen komt er een vergunningstelsel voor aanbieders van deelmobiliteit. Alle aanbieders van deelmobiliteit in de gemeente moeten voldoen aan de landelijke standaarden van Mobility as a Service (Maas).
- ⊕ Knelpunten in kaart. Met onze inwoners en de (lokale) fietsersbond gaan we de fietsknelpunten in Ermelo inventariseren. We kijken daarbij onder andere naar comfort, veiligheid, directheid en doorstroming.
- ⊕ Wij gaan ons inzetten voor oplaadpunten voor elektrische fietsen en watertappunten bij voor fietsers belangrijke plekken. Onder andere bij het de Enk en bij de Molen.

Ruim baan voor de fiets

- *STAP principe invoeren: eerst Stappen en Trappen (fiets), daarna Alternatief vervoer (zoals OV) en als laatste de Personenauto*
- *Overzichtelijke loop- en fietsroutes*
- *Overdekte fietsparkeerplaatsen in het centrum*

9.3 Openbaar vervoer

Dit willen wij voor het openbaar vervoer:

- + Wij blijven aandacht vragen voor een veilige spoorkruising bij het station. Gezien de toekomstige bouwplannen op Landgoed Veldwijk en de toekomstige ontwikkelingen van het Randstadspoor blijft dit belangrijk. Wij steunen het onderzoek naar de spoorwegovergangen wij zijn voor het aanleggen van ondertunneling, mits de investering redelijk is en mede gedragen door andere partijen.
- + Bij de transformatie van het openbaar vervoer (OV) naar publiek vervoer vinden wij de bereikbaarheid van de (kleine) kernen een belangrijk punt. De provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, zoals het leerlingenvervoer. Wij vinden dat de gemeente en haar inwoners betrokken moeten worden bij de te maken keuzes.
- + Wij vinden dat haltes toegankelijk moeten zijn voor ouderen en gehandicapten. De sociale veiligheid in de omgeving van haltes, stations en parkeerplaatsen moet worden bevorderd. Wij willen binnen 4 jaar alle bushaltes toegankelijk maken voor mobiliteitsbeperkten, voor zover dit nog niet gebeurd is.
- + Wij vinden dat waar mogelijk combinaties met het doelgroepenvervoer gezocht moeten worden (regiotaxi's, scholierenvervoer, Wmo-vervoer)
- + Wij willen betrokkenheid van grote organisaties zoals 's Heeren Loo, Groot Emaus, GGZ-Centraal, Bartiméus en Groevenbeek is gewenst, zodat zij voor hun cliënten en leerlingen voldoende bereikbaar zijn
- + Wij vinden vraagafhankelijk vervoer alleen een alternatief voor OV als sprake is van korte aanmeldtijden (maximaal 1 uur) en een aantrekkelijke prijs. Al dit vraagafhankelijke mobiliteitsaanbod moet zero-emissie zijn.

9.4 Parkeren

Dit willen wij voor het parkeren in Ermelo:

- + De parkeerplaatsen bij de Rehobothkerk en het Kerkelijk Centrum worden nog onvoldoende benut. De gemeente moet daar actiever op gaan sturen door bijvoorbeeld de parkeerlocatie onder de aandacht te brengen bij onder andere evenementen.
- + Wij willen meer en betere fietsstallingen in het centrum.
- + Wij willen geen betaald parkeren in Ermelo. Bij het eventueel toekomstig bouwen en onderhouden van parkeergarages is (sociale) veiligheid een belangrijk item
- + Wij willen dat de gemeente het gebruik van deelauto's stimuleert waardoor er minder blik op straat komt. Zo kunnen woonstraten worden vergroend en autoluw worden ingericht en komt er meer ruimte voor voetgangers, fietsers en spelende kinderen. Dat is goed voor de leefbaarheid.
- + De gemeente ondersteunt bewoners die hun straat één maand autovrij willen maken. In deze maand testen bewoners alternatieven voor de auto en is er in deze leefstraat meer ruimte voor ontspanning, spel en ontmoeting.
- + Bestaande parkeerterreinen worden waar dit ruimtelijk inpasbaar is voorzien van daken met zonnepanelen om zo bij te dragen aan de klimaatopgave.

Voldoende oplaadpunten zijn noodzakelijkbevordering van elektrische vervoersmiddelen.

Dit willen wij voor elektrische vervoersmiddelen:

- + Wij willen in Ermelo binnen een straal van 500 meter een openbare laadmogelijkheid beschikbaar maken als laden op eigen terrein niet mogelijk is.
- + Wij willen het aantal laadpalen uitbreiden en om de groei van het aantal elektrische auto's te volgen. Hiervoor mogen geen wachtlijsten zijn. Rekening houden met bestaande parkeerdruk en overleg met omwonenden vinden wij (altijd) belangrijk.

- + Wij willen de laadpalen bij voorkeur plaatsen aan de randen van wijken of geclusterd op parkeerterreinen. Er is dus geen recht op een laadpaal voor de eigen deur.
- + Wij pleiten voor de Vehicle-to-Grid technologie zodat elektrische auto's als buffer kunnen dienen in het elektriciteitsnetwerk.

9.5 Verkeersveiligheid

Dit willen wij voor de verkeersveiligheid:

- + Wij willen wegen zo inrichten dat voor weggebruikers de maximumsnelheid al duidelijk blijkt uit de weginrichting en zij hun snelheid hieraan aanpassen. Wij gaan uit van het Duurzaam Veilig principe voor het inrichten van de verkeersinfrastructuur.
- + Wij willen het verkeer met name voor voetgangers en fietsers veiliger maken. Wij zetten in op minimaal 50 procent minder verkeersslachtoffers in 2030 ten opzichte van 2022.
- + Wij willen de maximumsnelheid binnen de bebouwde kom 30 kilometer maken. Alleen op wegen met openbaar vervoer en ringwegen geldt 50 kilometer per uur. Waar het op korte termijn niet mogelijk is om de weginrichting aan te passen aan de lagere maximumsnelheid kiezen we voor tijdelijke snelheidsbeperkende maatregelen genomen.
- + Wij willen tenminste dat de gemeente elke vier jaar de zogenaamde 'gevaarlijke plekken' in beeld brengt en per gevaarlijke plek een verbeterplan maakt, onder andere op basis van registratie van de ongevallen.
- + Wij pleiten voor het weren van grotere vrachtwagens uit het centrum.
- + De gemeente Ermelo werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen op basisscholen en bij instellingen en stimuleert

dat scholen zich aansluiten bij het verkeersveiligheidslabel.
(www.verkeersveiligheidslabel.nl).

9.6 Automobilititeit

Wij geven de voorkeur aan duurzaam vervoer zoals te voet, per fiets en per openbaar vervoer boven vervoer per auto. Echter wij vinden dat ook de knelpunten voor auto's aangepakt moeten worden.

Dit willen wij voor de automobilititeit:

- + Wij willen onderzoeken hoe we kunnen voorkomen dat de rotonde bij het Weitje nog verder dichtslibt.
- + Wij willen de rotonde bij kasteel Groot Horloo openstellen.
- + Wij willen (her)aansluiting van de Fokko Kortlanglaan op de Kolbaanweg.

9.7 Vliegveld Lelystad

Op dit moment is het onzeker of vliegveld Lelystad de komende jaren mag uitbreiden. Wij hebben gemengde gevoelens hierover omdat dit gepaard gaat met meer uitstoot van CO₂, meer autoverkeer en toenemend spoorverkeer. Er is dan ook (regionaal) onderzoek nodig naar de effecten van de uitbreiding van vliegveld Lelystad. Voor Ermelo gaat het dan om de impact die de toenemende (vakantie)vvluchten hebben op de verkeersafwikkeling, met name op Harderwijkerweg/Putterweg en de Flevoweg. Anderzijds biedt de uitbreiding wellicht kansen voor de economie in de regio en daarover willen we in regionaal verband actief meedenken.

- + Wij willen dat de gemeente meedoet in de regio c.q. neemt initiatief tot het inventariseren van kansen en bedreigingen voor Ermelo als gevolg van de eventuele uitbreiding van vliegveld Lelystad

Hoofdstuk 10 Kunst, cultuur en sport

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kunst, cultuur en creativiteit verrijken het leven en de samenleving. Wij mensen vormen het beeld van God als creatieve Schepper. Kunst kan confronteren, stilzetten, ontspannen, wakker schudden en verbinden.

10.1 Kunst en cultuur

In onze culturele instellingen werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van de Ermelose samenleving. Kunst en cultuur zijn eerst en vooral van en voor de samenleving. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed. Kunst is ook voor en van iedereen. Het is belangrijk dat er toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is, met name voor jongeren. Door amateurkunsten te beoefenen, ontdekken en ontwikkelen zij hun creatieve talenten.

Cultuur dichtbij

De ChristenUnie is voor cultuur in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. We koesteren onze eigen lokale geschiedenis.

Dit willen wij:

- + Om onze cultuurhistorie via verhalen uit Ermelo zichtbaar te maken voor haar inwoners en bezoekers, willen we een website waar deze verhalen gebundeld worden.
- + Wij willen cultuureducatie voor alle kinderen. Dat moet dichtbij en betaalbaar zijn. Kinderen uit gezinnen in armoede kunnen (bijvoorbeeld met behulp van een minimapas, of via het Jeugd Cultuurfonds) korting krijgen of gratis deelnemen. Dit wordt ook meegenomen in subsidievoorwaarden voor culturele instellingen.

- ⊕ Wij willen samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in Ermelo.
- ⊕ Kunst en cultuur is inclusief. Wij willen bestaande organisaties stimuleren om met plannen te komen die de gehele gemeenschap bedienen op cultureel gebied, van jong tot oud. Ook het sociaal domein wordt hierin meegenomen.
- ⊕ Wij willen dat het net opgerichte cultureel platform, waarbij meer dan 60 culturele instellingen uit Ermelo zijn aangesloten, dient voor de gemeente als raadgever op het gebied van kunst en cultuur.
- ⊕ Wij willen het bestaande budget voor culturele geledingen en culturele initiatieven in het basisonderwijs behouden.
- ⊕ Wij stimuleren culturele instellingen en verenigingen om ze veel mogelijk onafhankelijkheid van de overheid te worden.

Bibliotheken en overige culturele accommodaties

Voor veel inwoners van Ermelo is de bibliotheek de toegang tot boeken, informatie, een cursus en ontmoeting. Daarnaast fungeert de bibliotheek steeds meer als verlenging van de (Rijks)overheid en voorziet zij de inwoners van informatie over de digitaliseringsslag die de overheid momenteel maakt. De weg naar de bibliotheek moet dan ook makkelijk te vinden zijn voor elke bevolkingsgroep. Ook is de bibliotheek belangrijk als aanvulling op het leesonderwijs voor kinderen, laaggeletterden en nieuwkomers. Cultuur wordt zo veel mogelijk ondergebracht in multifunctionele, innovatieve en duurzame gebouwen in Ermelo.

Dit willen wij:

- ⊕ De Dialoog, maar ook andere gebouwen zoals scholen en zorginstellingen en kerken, worden zoveel mogelijk multifunctioneel benut; Om het gebruik te optimaliseren, maar ook om dwarsverbanden tussen scholen, verenigingen, kinderopvang, bibliotheken en muziekscholen, zorginstellingen

te vinden en te versterken. Zo kunnen we kosten besparen en samenwerking bevorderen.

- ⊕ Wij willen de exploitaties van culturele accommodaties (gebouwen) in Ermelo aantrekkelijk maken door minder energielasten te rekenen voor duurzame gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen/bouwplannen willen we dit nadrukkelijk betrekken en bij groot onderhoud hierover advies inwinnen.
- ⊕ Wij willen ook dat de gemeente het accommodatiebeleid afstemt met omliggende gemeenten, zodat we elkaar niet beconcurreren maar elkaar te versterken.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente onderzoekt of het mogelijk is dat iedere basisschool deelneemt aan het programma "bibliotheek op school". Elk basisschoolkind moet toegang krijgen tot deze laagdrempelige manier om lezen te stimuleren. En elke basisschool hoeft zo zelf minder te investeren.
- ⊕ De bibliotheek is een maatschappelijke instelling die er is om inwoners te helpen en te informeren. De bibliotheek krijgt dus steeds meer taken. De gemeente onderzoekt of er daardoor andere potjes kunnen worden aangesproken om de bibliotheek te kunnen betalen.
- ⊕ De Dialoog is van de inwoners van Ermelo. Wij willen dat de gemeente toeziet dat het nieuwe gebouw niet commercieel wordt, maar beschikbaar blijft voor o.a. theatervoorstellingen, kunst exposities en muziekonderwijs.

Monumenten en (kerkelijk) erfgoed

Erfgoed en monumenten zijn beeldbepalende elementen in steden, dorpen en wijken. Het zijn bakens in een veranderende wereld. Goed onderhoud en beheer van erfgoed en monumenten vinden we belangrijk en we kijken daarbij ook naar nieuwe invullingen van oude gebouwen.

Kerken zijn als religieus erfgoed beeldbepalend in steden en dorpen. Voor veel Nederlanders dragen kerken herinneringen aan belangrijke

momenten in het leven. Kerken bieden een plek voor erediensten en bezinning. Veel kerken verliezen echter hun functie en daardoor dreigt leegstand en achterstallig onderhoud. Niet alle kerken kunnen behouden worden, maar er liggen wel kansen voor een waardige alternatieve bestemming.

Dit willen wij:

- + De ChristenUnie wil onderzoek naar de mogelijkheid van een gevelfonds, om historische gevels hun elan (kracht) terug te geven. Dit fonds helpt ondernemers en verhuurders om hun gevels op straatniveau op te knappen.
- + Wij willen een eigen kerkervisie voor Ermelo met als doel zoveel mogelijk kerkgebouwen in stand te houden, maar ook om kansen voor herbestemming niet te missen en samen met de provincie op tijd in te zetten op behoud van het religieus erfgoed.

Musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale/regionale geschiedenis vraagt zorgvuldigheid. Musea hebben een cultuurhistorisch belang. Enerzijds om te bewaren en te beheren, anderzijds om door te geven en te leren. Het biedt ook kansen om mensen te (re)activeren. Voor het financieel ondersteunen van onze musea en het archief zoekt de gemeente samenwerking in de regio en bij derde (particuliere) partijen. In Ermelo is er buiten de prachtige natuur veel te beleven. De gemeente heeft een proactieve houding om de aantrekkingskracht van het verleden van Ermelo op de kaart te zetten bij met name niet-inwoners.

- + Wij willen het belang van de activiteiten bij de Molen, Ermelo Buitenleven (voorheen o.a. VVV) en museum Het Pakhuis benadrukken en willen het budget hiervoor behouden.

Evenementen

Evenementen in Ermelo moeten veilig en gezond zijn.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat evenementen in Ermelo fysiek voor iedereen toegankelijk zijn.
- ⊕ Wij willen in de (subsidie)vergunning afspraken over afval, duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank en drugs).
- ⊕ Wij willen dat afspraken over geluid in decibellen en tijd niet verder opgerekt worden.

10.2 Sport

Bij sporten staat plezier voorop. Daarom kiezen wij voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen. We stimuleren de breedtesport (sporten die veel mensen doen, zoals fietsen) in Ermelo. Voor iedereen moet sport beschikbaar zijn.

Waar staan wij voor?

Sport brengt mensen in beweging. Sport stimuleert lichaam en geest tot optimale prestaties en bevordert een gezonde en vitale samenleving. Daarom is het nodig om ook voor de toekomst voldoende sportfaciliteiten te hebben; van openbare beweegplekken tot sportparken en sportaccommodaties. Wij zetten ons in voor een toegankelijke sportwereld. Iedereen is welkom!

Sport breng ook mensen samen. Sportverenigingen fungeren vaak als cement in de samenleving en verdienen steun, zeker nu deze door de coronacrisis grote klappen hebben gehad.

Het is goed voor kinderen dat ze leren dat bewegen leuk is, dat ze leren om doelen te stellen en samen te werken in een team. Daarom willen we dat sport toegankelijk is voor iedereen, in het bijzonder voor de jeugd, zonder financiële drempels. Het is van groot belang dat alle kinderen kunnen sporten. Ook de kinderen uit een gezin met een kleinere portemonnee.

*Kunst, cultuur en sport als
waardevolle pijlers van onze
samenleving*

- *Eén cultureel platform als gesprekspartner van de gemeente*
- *Duurzame sportvoorzieningen*

Sport dichtbij

Het stimuleren van minima, ouderen, mensen met een beperking en mensen die nog niet sporten om meer te gaan bewegen staat hoog in het vaandel bij ons. Wij pleiten voor open sportclubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein.

Maar in de gemeente Ermelo nodigen ook de verschillende fiets-, vaar-, wandel- en hardlooproutes en veilige 'ommetjes' uit tot bewegen en meedoen. Een gezonde leefstijl met voldoende beweging draagt ook voor ouderen bij aan zelfredzaamheid en sociaal contact.

Dit willen wij:

- ⊕ Bij het plannen en bouwen van nieuwe wijken en infrastructurele projecten willen wij dat er plaats komt voor openbare beweegplekken en -routes in de openbare ruimte. Wijken krijgen de mogelijkheid om naast kinderspeeltoestellen te kiezen voor openbare fitnessapparaten.
- ⊕ Wij willen voor alle ouderen in onze gemeente laagdrempelige sport- en beweegprojecten.
- ⊕ Wij pleiten voor de voortzetting van de een buurtcoach om zo de verbinding tussen sport, onderwijs en zorg te bevorderen.
- ⊕ In Ermelo zorgen we ervoor dat er ook speeltuinen zijn voor kinderen met een beperking.
- ⊕ Wij hebben gepleit voor de aanleg van de trimbaan. En daarom pleiten wij er ook voor dat de trimbaan goed wordt onderhouden.

Sportaccommodaties

Het is mooi als mensen hun sporttalenten ontwikkelen en zelfs door kunnen groeien naar de topsport. Toch moet de focus van de gemeente Ermelo liggen op de breedtesport. Op sport voor iedereen, dichtbij en betaalbaar.

Naast het zo beweeg-vriendelijk mogelijk inrichten van de openbare ruimte is het belangrijk dat de sportaccommodaties goed onderhouden, toegankelijk voor mensen met een beperking en veilig zijn.

De gemeente staat in nauw contact met de sportverenigingen en heeft de behoefte aan voorzieningen goed in beeld en maakt op basis daarvan een (financiële) jaarplanning. De gemeente probeert alle verenigingen op een eerlijke maar ook financieel passende manier de bedienen. Daarbij houdt de gemeente rekening met een goede spreiding van sportvoorzieningen over onze gemeente.

De ChristenUnie wil ook dat de gemeente het accommodatiebeleid afstemt met omliggende gemeenten met als doel elkaar en de sportdeelname te versterken.

Dit willen wij:

- ⊕ Wij willen dat de gemeente Ermelo samen met verenigingen een sportakkoord opstelt waarin onder andere afspraken staan over een positieve sportcultuur, inclusiviteit (iedereen doet mee), discriminatie en racisme, alcohol en drugs, toegankelijkheid en vrijwilligersbeleid.
- ⊕ Wij willen dat alle sportaccommodaties toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- ⊕ Wij willen dat de gemeente Ermelo erop toeziet dat iedereen die er recht op heeft, het Jeugdsportfonds weet te vinden;
- ⊕ Wij willen alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten ontmoedigen, evenals het roken op het sportterrein. Wij pleiten daarom voor een alcohol- en rookconvenant (afpraak) tussen de gemeente en sportverenigingen.
- ⊕ Wij vinden dat elk kind in Ermelo aan het einde van de basisschoolleeftijd het zwem-ABC moet hebben. Binnen het armoedebeleid en in de voorzieningen voor statushouders moet dit mogelijk worden gemaakt.

ChristenUnie
ERMELO